

Analýza účetních postupů při řešení zásob v podniku poskytujícím služby

Zuzana Kendrová

Bakalářská práce
2018

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Zuzana Kendrová
Osobní číslo: M15711
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Účetnictví a daně
Forma studia: prezenční

Téma práce: Analýza účetních postupů při řešení zásob v podniku poskytujícím služby

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Prostudujte odbornou literaturu a zpracujte teoretické poznatky týkající se zásob a interních předpisů.

II. Praktická část

- Charakterizujte analyzovanou společnost.
- Zjistěte a zanalyzujte situaci v podniku v oblasti zásob.
- Zanalyzujte vnitřní předpisy.
- Určete kritická místa a navrhněte opatření pro zabránění vzniku problémů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BAKKER, Erwin, T V BALASUBRAMANIAN, Asif CHAUDHRY, et al. Wiley 2017:
interpretation and application of IFRS standards. Hoboken: Wiley, 2017, 1010 s. ISBN
978-1-119-34022-5.

KOVALÍKOVÁ, Hana. Vnitřní směrnice pro podnikatele. 13. aktualizované vydání.
Olomouc: ANAG, 2017, 440 s. ISBN 978-80-755-4074-4.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví
a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016, 284 s. ISBN
978-80-271-0048-4.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Adela Poliaková, PhD.
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2018

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 9.5.2018

Jméno a příjmení: ZUZANA KENDROVÁ

Kendrová
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Táto bakalárska práca sa zaoberá zásobami, ich oceňovaním, účtovaním, evidenciou a inventarizáciou. Práca bola rozdelená na dve časti. V teoretickej časti boli vysvetlené pojmy týkajúce sa tejto problematiky a zobrazené spôsoby účtovania. V praktickej časti boli uvedené základné informácie o spoločnosti, bola vykonaná analýza účtovných postupov s ich detailným popisom. Výsledkom práce bolo zhodnotenie a návrh zlepšenia týchto procesov, ktoré môže spoločnosť využiť k zjednodušeniu fungovania a minimalizovaniu chýb.

Kľúčové slová: zásoby, materiál, tovar, evidencia, oceňovanie, účet

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with inventories, their valuation, accounting, evidence and stock-taking. The work was divided into two parts. In the theoretical part, the concepts related to this issue were explained and the accounting methods were displayed. In the practical part, the basic information about the company was presented, and the analysis of the accounting procedures was carried out with their detailed description. The result of the work was an evaluation and suggestion of improvement of these procedures, which the company can use to simplify functioning and minimize errors.

Keywords: inventories, materials, goods, evidence, valuation, account

Pod'akovanie

Týmto by som chcela poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce Ing. Adele Poliakovej, PhD. za odborné vedenie, trpezlivosť a cenné rady.

Ďalej patrí moje poďakovanie zamestnancom spoločnosti, ktorí si na mňa našli čas, a poskytli mi informácie a údaje potrebné pre spracovanie praktickej časti.

OBSAH

ÚVOD	10
CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČASŤ	12
1 LEGISLATÍVNA ÚPRAVA ÚČTOVANIA ZÁSOB	13
1.1 PRÁVNA ÚPRAVA ÚČTOVANIA ZÁSOB V ČESKEJ REPUBLIKE.....	13
1.2 LEGISLATÍVNA ÚPRAVA ÚČTOVANIA ZÁSOB V SLOVENSKEJ REPUBLIKE	13
1.3 MEDZINÁRODNÁ ÚPRAVA ÚČTOVANIA ZÁSOB.....	13
2 ZÁSoby AKO SÚČASŤ MAJETKU ÚČTOVNEJ JEDNOTKY	15
2.1 ČLENIENIE ZÁSOb.....	16
2.1.1 Materiál	16
2.1.2 Nedokončená výroba a polotovary.....	16
2.1.3 Výrobky a tovar.....	17
2.1.4 Mladé a ostatné zvieratá a ich skupiny	17
2.1.5 Poskytnuté zálohy na zásoby	17
2.2 OBSTARÁVANIE A ÚBYTOK ZÁSOb	18
2.3 OCEŇOVANIE ZÁSOb	18
2.3.1 Obstarávacia cena.....	18
2.3.2 Vlastné náklady	19
2.3.3 Reprodukčná obstarávacia cena	19
2.4 SPÔSOBY OCEŇOVANIA NAKÚPENÝCH ZÁSOb PRI VYSKLADNENÍ	19
2.4.1 Skutočná obstarávacia cena.....	19
2.4.2 Aritmetický priemer	20
2.4.3 Metóda FIFO	20
2.4.4 Pevná skladová cena	20
2.5 EVIDENCIA ZÁSOb	21
3 ÚČTOVANIE ZÁSOb	22
3.1 SPÔSOB A- PRIEBEŽNÝ SPÔSOB ÚČTOVANIA	22
3.1.1 Účtovanie položky materiál	22
3.1.2 Účtovanie položky tovar	24
3.2 SPÔSOB B- PERIODICKÝ SPÔSOB ÚČTOVANIA	24
3.2.1 Účtovanie materiálu	25
3.3 KOMBINÁCIA OBIDVOCH SPÔSOBOV	25
3.4 ŠPECIÁLNE PRÍPADY ÚČTOVANIA ZÁSOb NA KONCI ÚČTOVNÉHO OBDOBIA	25
3.4.1 Materiál a tovar na ceste	26
3.4.2 Nevyfakturované dodania zásob	26
3.5 ÚČTOVANIE ZÁSOb VYROBENÝCH VLASTNOU ČINNOSŤOU	26
3.5.1 Spôsob A	27
3.5.2 Spôsob B	27
3.6 OPRAVNÉ POLOŽKY K ZÁSObÁM	28
3.7 POUŽITIE ZÁSOb A ICH VYSKLADNENIE	28
3.7.1 Úbytok materiálu.....	28
3.7.2 Predaj zásob pri metóde účtovania A.....	28

3.7.3	Predaj materiálu a tovaru pri metóde účtovania B	29
3.7.4	Darovanie zásob	29
4	ROZDIELY V ÚČTOVANÍ ZÁSOb V ČESKEJ REPUBLIKE A NA SLOVENSKU	30
5	INVENTARIZÁCIA ZÁSOb.....	31
5.1	INVENTÚRA	31
5.2	INVENTARIZAČNÉ ROZDIELY	32
6	INTERNÉ SMERNICE	33
6.1	FORMY INTERNÝCH SMERNÍC	33
II	PRAKTICKÁ ČASŤ	34
7	CHARAKTERISTIKA VYBRANEJ SPOLOČNOSTI	35
7.1	ÚČTOVNÍCTVO SPOLOČNOSTI	35
7.1.1	Asseco HELIOS Orange	35
7.1.2	SAP	35
8	ZÁSObY SPOLOČNOSTI.....	36
8.1	MATERIÁL	37
8.2	TOVAR	37
8.3	OPRAVNÉ POLOŽKY K ZÁSObÁM	37
9	NÁKUP ZÁSOb A ICH OCEŇOVANIE	39
9.1	NÁKUP MATERIÁLU	39
9.1.1	Formy nákupu	39
9.1.2	Náhradné diely	39
9.1.3	Nákup ďalších položiek materiálovo- technického zabezpečenia	40
9.1.4	Oceňovanie nakúpeného materiálu	40
9.1.5	Vstupná kontrola	40
9.1.6	Príjem na sklad.....	40
9.2	NÁKUP ZÁSOb POHONNÝCH HMÔT	41
9.3	ÚČTOVANIE NÁKUPU MATERIÁLU NA FAKTÚRU	41
9.4	ÚČTOVANIE NÁKUPU MATERIÁLU V HOTOVOSTI	42
9.5	ÚČTOVANIE NÁKUPU TOVARU	42
10	EVIDENCIA ZÁSOb.....	43
10.1	PRÍJEMKA A VÝDAJKA	43
10.2	SKLADOVÁ KARTA	43
10.3	ANALYTICKÁ EVIDENCIA ZÁSOb	43
11	ORGANIZAČNÉ SMERNICE	44
12	ÚČTOVANIE A POHYB ZÁSOb, PREDAJNÁ CENA.....	45
12.1	VÝPOČET PREDAJNEJ CENY NAFTY	45
12.2	PREDAJ NAFTY	45
12.3	TVORBA CIEN ZA PREDAJ NÁHRADNÝCH DIELOV, MATERIÁLOV, OLEJOV A MAZÍV.....	46
12.4	VÝDAJ MATERIÁLU	47
12.5	SPOTREBA MATERIÁLU	47
13	INVENTARIZÁCIA ZÁSOb.....	48

13.1	FYZICKÁ INVENTÚRA	48
13.2	DOKLADOVÁ INVENTÚRA	48
13.3	MATERIÁLOVÉ ZÁSoby NA SKLADE A NA CESTE	48
13.3.1	Inventarizačné rozdiely	49
13.4	INVENTÚRA ZÁSOb NAFTY	50
14	ZHODNOTENIE A NÁVRH OPATRENÍ PRE ZLEPŠENIE PROCESOV PRI POHYBE ZÁSOb	51
	ZÁVER	53
	ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	54
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	56
	ZOZNAM OBRÁZKOV	57
	ZOZNAM TABULIEK	58
	ZOZNAM PRÍLOH	59

ÚVOD

Zásoby sú dôležitou zložkou obežného majetku každej spoločnosti. Vo veľa prípadoch v nich majú účtovné jednotky viazané značné množstvo finančných prostriedkov. Z tohto dôvodu je pre každý podnik dôležité udržiavať v sklade také množstvo zásob, ktorým zaistí jej bezpečný a plynulý chod, a súčasne ju finančne príliš nezaťaží. V podnikoch, ktoré pracujú s veľkým množstvom zásob, je nutné správne účtovať a evidovať tieto položky obežných aktív, hlavne ich pohyby v spoločnosti od nákupu po spotrebu alebo predaj. Každá chyba, ktorá vznikne pri účtovaní, môže spôsobiť finančné problémy.

Teoretická časť bude orientovaná na definovanie pojmov týkajúcich sa zásob, vysvetlenie účtovania nákupu a použitia zložiek zásob, ich evidenciu v skladoch a inventarizáciu. Súčasťou teórie je aj objasnenie interných smerníc spoločností.

Pre vypracovanie praktickej časti, ktorá je zameraná na analýzu účtovania zásob, ich evidencie a inventarizácie, som si zvolila spoločnosť podnikajúcu na Slovensku v oblasti poskytovania služieb, presnejšie opráv motorových vozidiel a predaja pohonných hmôt. Nakoľko si ale podnik neželá zverejniť obchodné meno, v práci používam vymyslený názov KV servis, a.s.

Keďže je práca písaná na univerzite v Českej republike, bude teoretická časť zameraná na účtovanie zásob v tejto krajine. Jedna kapitola bude venovaná vysvetleniu rozdielov medzi účtovaním zásob v Českej a Slovenskej republike. Tieto rozdiely sú minimálne, preto sa definície pojmov, ako aj spôsoby účtovania zásob v ČR dajú aplikovať aj na spoločnosť podnikajúcu na Slovensku.

Súčasťou práce je ako hlavný cieľ zhodnotenie používaného spôsobu účtovania. Ďalšie ciele sú návrhy zlepšenia účtovania, evidencie, prípadne inertných smerníc týkajúcich sa tejto problematiky.

CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE

Cieľom tejto predkladanej bakalárskej práce, je definovať spôsoby účtovania zásob spoločnosti v Českej republike a porovnať ich s účtovaním na Slovensku. Ďalší cieľ je zhodnotiť ich účtovanie, oceňovanie, evidenciu a inventarizáciu v spoločnosti poskytujúcej služby. Na základe vykonanej analýzy budú navrhnuté opatrenia pre zlepšenie manipulácie so zásobami.

Pre splnenie cieľa teoretickej časti je dôležité vykonať literárnu rešerš a použiť jej výsledky k objasneniu pojmov týkajúcich sa zásob, vysvetleniu spôsobov ich účtovania, oceňovania, prípadne výdaja do spotreby alebo k predaju. Medzi hlavné zdroje teoretickej časti budú použité najmä publikácie v knižnej podobe, ktoré sú zamerané na problematiku zásob, účtovania a inventarizácie. Najdôležitejším zdrojom budú legislatívne dokumenty Českej a Slovenskej republiky, ktoré sa zaoberajú účtovníctvom podnikateľských subjektov. Ako vedľajšie zdroje budú využité internetové zdroje- články z odborných internetových portálov zameraných na účtovníctvo.

Informácie využité v praktickej časti budú získané z rozhovoru so zamestnancami vybranej spoločnosti, hlavne s vedúcou účtovníčkou a pracovníkmi skladu. Ako ďalšie zdroje budú použité údaje z účtovnej závierky za rok 2016 a organizačných smerníc.

Na základe analýzy týchto informácií budú na konci práce nájdené kritické miesta a navrhnuté riešenia pre ich odstránenie, prípadne uľahčenie procesov súvisiacich s manipuláciou zásob.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 LEGISLATÍVNA ÚPRAVA ÚČTOVANIA ZÁSOB

Finančné účtovníctvo je na rozdiel od manažérskeho účtovníctva legislatívne upravené, to znamená, že účtovné jednotky musia dodržiavať pravidlá určené štátom.

1.1 Právna úprava účtovania zásob v Českej republike

K základným právnym predpisom upravujúcim české účtovníctvo, a tým pádom aj oblasť zásob patrí:

- Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona
 - obsahové vymedzenie zásob sa nachádza v paragrafe 9
- České účetní standardy
 - základným postupom účtovania sa venuje štandard č. 015, štandard č. 007 upravuje postupy účtovania o inventarizačných rozdieloch a stratách v rámci noriem prirodzených úbytkov zásob
- Interpretace

1.2 Legislatívna úprava účtovania zásob v Slovenskej republike

K právnym predpisom upravujúcim účtovníctvo ako celok patrí hlavne:

- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- Opatrenia MF v oblasti účtovníctva
 - ustanovujú sa nimi podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove, o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky pre všetky účtovné jednotky
- Metodické pokyny
 - obsahujú aktuálne zmeny metód a postupy pri uplatňovaní týchto zmien

1.3 Medzinárodná úprava účtovania zásob

V dnešnej dobe sú tri významné línie medzinárodnej účtovnej harmonizácie. Patria medzi ne Medzinárodné štandardy účtovného vykazovania IFRS, účtovné smernice Európskej únie a národné štandardy USA, ktoré sú známe pod skratkou US GAAP. US GAAP sú síce národné štandardy Spojených štátov amerických, ale sú významné aj pre celosvetovú harmonizáciu účtovníctva. Hlavným dôvodom je ekonomický význam a sila USA a v neposlednom

rade kvalita tohto systému. Spoločnosti, ktoré chcú obchodovať s cennými papiermi na najväčšej burze na svete konajúcej sa v New Yorku, musia zostavovať svoje účtovné závierky v súlade s US GAAP, prípadne IFRS. (Dvořáková, 2017, s. 17)

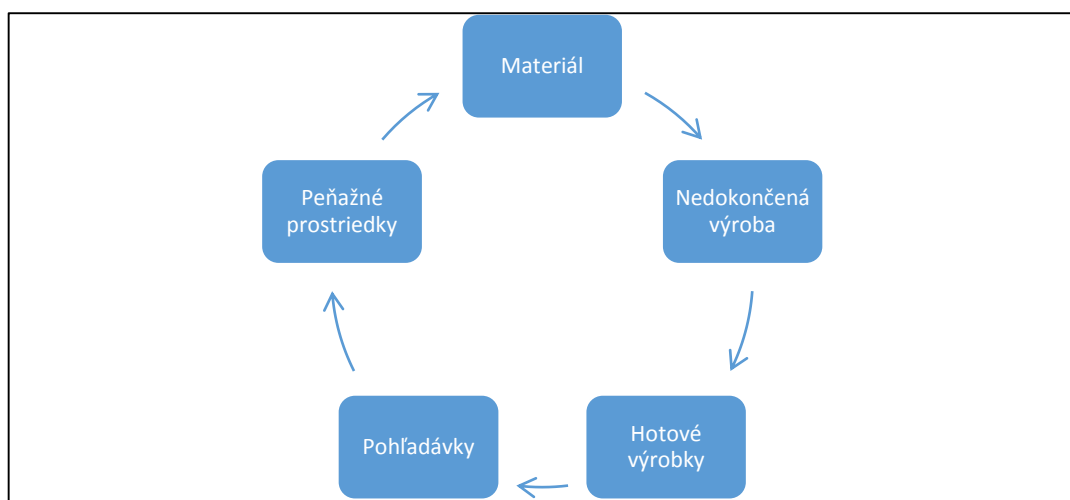
Najväčším rozdielom medzi českými, prípadne slovenskými účtovnými predpismi a IFRS a US GAAP je ten, že v medzinárodných predpisoch nie je definovaná účtovná osnova, a ani nestanovujú konkrétne postupy účtovania. Zásoby sú riešené podobne, vyskytuje sa tu ale niekoľko rozdielov. V ČÚS sú náhradné diely považované vždy za zásoby, podľa IFRS sú významné náhradné diely súčasťou skupiny "Pozemky, budovy a zariadenia". Ďalší z rozdielov je ten, že podľa IFRS sa do ocenenia zásob nepočítajú neefektívne vynaložené výrobné náklady. (Strouhal a kol., 2017, s. 477)

2 ZÁSoby AKO SÚČASŤ MAJETKU ÚČTOVNEJ JEDNOTKY

Zásoby sú súčasťou obežného majetku podniku držaného krátkodobu. Krátkodobým obdobím sa myslí maximálne dvanásť mesiacov. Môžu sa sem zaraďovať aj predmety s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ale s obstarávacou cenou nižšou, ako je cena používaná pre zaradenie do dlhodobého majetku. Charakteristická je pre ne premena na iné formy majetku alebo ich spotreba. Množstvo a zloženie zásob je závislé na množstve interných a externých faktorov- hlavne na predmete podnikania (výrobný podnik bude mať inú skladbu zásob ako spoločnosť poskytujúca služby), veľkosti spoločnosti, alebo na technologickom postupe výroby. (Sedláček a kol., 2017, s. 35; Ryneš, 2017, s. 144)

V medzinárodných štandardoch účtovného vykazovania sú zásoby definované podľa IAS 2 ako aktíva, ktoré sú držané k predaju v rámci obchodnej činnosti, v procese produkcie ako nedokončená výroba, prípadne vo forme materiálu alebo dodávok, ktoré budú spotrebované vo výrobnom procese alebo pri poskytovaní služieb. (Bakker et al., 2017, s. 137)

Pre fungovanie podniku je dôležitý prevádzkový cyklus (kolobeh obežných aktív), teda rýchlosť, s akou dokáže premeniť výdavky na príjmy. Z peňažných prostriedkov, ktoré sú na začiatku podnikania vložené do spoločnosti, podnik nakúpi napríklad materiál, ktorý spotrebuje vo výrobe, a teda zmení jeho formu na výstup (výrobok). Z predaja zásob neskôr získa príjem, z ktorého môže nakúpiť ďalší materiál na výrobu. Najkritickejšie sú v prevádzkovom cykle zásoby, ktoré má podnik dlho na sklade, pretože viažu hotovosť, ktorú by mohla spoločnosť použiť na iné účely.

Obr. 1. Prevádzkový cyklus (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 73)

V smernej účtovnej osnove pre podnikateľov patrí zásobám účtová trieda 1, ktorá je určená týmito účtovnými skupinami:

Tab. 1. Účtovné skupiny (vlastné spracovanie podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb.)

11	Materiál
12	Zásoby vlastnej činnosti
13	Tovar
15	Poskytnuté zálohy na zásoby
19	Opravné položky k zásobám

2.1 Členenie zásob

Podľa vyhlášky č.500/2002 Sb , paragrafu 9, sa zásoby delia na 5 skupín, pričom jedna z nich (skupina Výrobky a tovar) sa ešte člení na 2 podskupiny.

2.1.1 Materiál

Materiál je najdôležitejšou zložkou zásob vo výrobnom podniku.

V tejto položke sa vykazujú:

- Suroviny, t.j. základný materiál, ktorý tvorí podstatu výrobku vzniknutého pri výrobnom procese
- Pomocné látky- tiež sú súčasťou výrobku, ale netvoria jeho podstatu
- Látky, ktoré sú potrebné pre zaistenie výkonu účtovnej jednoty
- Náhradné diely- aj tie, ktoré sú určené na výmenu komponenty
- Obaly a obalové materiály, v prípade, že nie sú účtované ako majetok alebo tovar
- Hnuteľné veci s dobou použiteľnosti kratšou ako 1 rok bez ohľadu na výšku ocenenia
- Drobný hmotný majetok- hmotné hnuteľné veci a ich súbory s cenou nižšou ako je čiastka stanovená účtovnou jednotkou pre zaradenie do DHM, ale s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok
- Pokusné zvieratá

2.1.2 Nedokončená výroba a polotovary

Táto položka obsahuje produkty, ktoré prešli jedným, alebo niekoľkými výrobnými stupňami z materiálu na inú formu, ale ešte z nich nie sú výrobky. Patria sem aj nedokončené

činnosti, pri ktorých nevznikajú hmotné produkty (software). Taktiež sem zaradujeme aj polotovary. Sú to oddelene evidované produkty, ktoré sú dokončené z hľadiska určitého výrobného stupňa, ale zatiaľ nie sú skompletizované a úplne dokončené. (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

2.1.3 Výrobky a tovar

Výrobky sú charakterizované ako zásoba vlastnej výroby určená k predaju alebo spotrebe vo vnútri účtovnej jednotky.

Tovar účtovná jednotka nakupuje so zámerom jeho ďalšieho predaja. Zásobami tovaru sú myslené hnutelné veci a zvieratá obstarané od dodávateľov, pokiaľ s nimi spoločnosť obchoduje. Patria sem ešte výrobky vytvorené vlastnou činnosťou, ktoré boli po dokončení vo výrobe účtovnou jednotkou aktivované a boli preložené do vlastných predajní, a tiež dospelé zvieratá vlastného chovu, ktoré boli aktivované a sú určené k predaju. Zvieratá určené na jatky sa sem nezaraďujú. Patria sem aj nehnuteľné veci vrátane pozemkov, ktoré účtovná jednotka nakupuje za účelom predaja a sama ich nepoužíva, neprenajíma a nevykonáva na nich technické zhodnotenia. (Sedláček a kol., 2017, s. 55; Strouhal a kol., 2017, s. 86)

2.1.4 Mladé a ostatné zvieratá a ich skupiny

Do tejto skupiny zásob zaradujeme zvieratá a ich skupiny, nevynímajúc zvieratá určené na jatky. (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

2.1.5 Poskytnuté zálohy na zásoby

Krátkodobé a dlhodobé zálohy poskytnuté na obstaranie zásob. (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

Tab. 2. Zobrazenie zásob v aktívach (vlastné spracovanie podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb.)

Označení	AKTIVA
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek
C	Oběžná aktiva
C.I.	ZÁSoby

C.II.	Pohledávky
C.III.	Krátkodobý finanční majetek
C.IV.	Peněžní prostředky
D.	Časové rozlišení

2.2 Obstarávanie a úbytok zásob

Existuje niekoľko spôsobov vstupu a výstupu zásob do a zo spoločností. Zásoby môžu byť obstarané interne (napríklad výrobky) alebo externe (tovar). Najčastejšie spôsoby obstarávania zásob sú:

- vlastná výroba
- nákup
- bezodplatný prevod
- vloženie spoločníkom do obchodnej spoločnosti
- prevod do spoločnosti z osobného užívania
- získané ako prebytok

Úbytok zásob zo spoločnosti môže byť:

- spotrebou
- predajom
- bezodplatným prevodom
- vkladom do inej spoločnosti
- následkom manka alebo škody

(Šteker a Otrusinová, 2016, s. 79)

2.3 Oceňovanie zásob

2.3.1 Obstarávacia cena

Táto cena sa väčšinou používa pre ocenenie nakupovaných zásob materiálu a tovaru na sklad. Obstarávacia cena je tvorená súčtom ceny obstarania pri nákupe od dodávateľa a nákladov súvisiacich s obstaraním zásob. Cena obstarania je charakterizovaná ako kúpna cena, v prípade nákupu zo zahraničia ju tvorí aj clo. Ak je účtovná jednotka neplatiteľ DPH, je

súčasťou ceny obstarania aj výška tejto dane, ktorá je uvedená na daňovom doklade vystavenom dodávateľom (platiteľom DPH). V prípade zľavy poskytnutej dodávateľom sa cena znižuje o výšku zľavy. Do vedľajších nákladov súvisiacich s obstaraním zásob zahŕňame napríklad prípravu zásob, prepravné (externé vykonané inou spoločnosťou, aj interné, ktoré je účtované ako vnútropodniková služba), provízie, poistné. Tiež sem patria náklady na spracovanie materiálu pred jeho vydaním k spotrebe vo výrobe. Naopak, nezaraďujeme sem úroky z úverov a pôžičiek poskytnutých na obstaranie zásob. (Sedláček a kol., 2017, s. 38)

2.3.2 Vlastné náklady

Podľa Skálovej a kol. (2018, s. 58) sa zásoby vytvorené vlastnou činnosťou podniku oceňujú vlastnými nákladmi v skutočnej výške alebo podľa kalkulácií výroby. V §25 zákona sa dočítame, že do týchto nákladov patria priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú súvisiacu činnosť. Taktiež sa sem zaraďujú aj priraditeľné nepriame náklady, ktoré sa týkajú danej činnosti. (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů) Účtovná jednotka si môže sama zvoliť metódu ocenenia, ale musí rešpektovať povinnosti stanovené zákonom, najmä princíp významnosti a verného a poctivého zobrazenia majetku.

2.3.3 Reprodukčná obstarávacia cena

Reprodukčnou cenou sa oceňuje majetok získaný bezplatne. Sú to hlavne dary, nájdené prebytky alebo zásoby vložené do podniku ako vklad. Táto cena sa väčšinou určuje kvalifikovaným odhadom vo výške ceny, za ktorú by bol majetok obstaraný v čase keď sa o ňom účtuje. (Šteker a Otrusinová, 2016, s. 76; Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

2.4 Spôsobý oceňovania nakúpených zásob pri vyskladnení

2.4.1 Skutočná obstarávacia cena

Ocenenie napríklad materiálu v skutočnej cene je výhodné hlavne v prípade, ak sa cena dlhší čas nemení. Platí to najmä pri dlhodobých zmluvách s dodávateľmi. Ak podnik nakupuje rovnaký druh materiálu od odlišných dodávateľov alebo v rôznych cenách, je dôležitá dôkladnejšia evidencia, kvôli lepšiemu prehľadu ceny každej jednotlivej dodávky. (Skálová a kol., 2017, s. 58)

2.4.2 Aritmetický priemer

Táto metóda oceňuje výdaj materiálu priemernou cenou, ktorá sa vypočíta z rôznych obstarávacích cien. Existujú dva typy: vážený priemer premenlivý a periodický.

- **Vážený priemer premenlivý**- po každom prírastku určitého druhu materiálu vyrátame priemer, ktorým oceňujeme úbytok až do ďalšieho nákupu. Pri použití tejto metódy je dôležitá znalosť množstva materiálu na sklade v hmotnom vyjadrení, a taktiež hodnota posledného stavu na sklade v peňažnom vyjadrení.

$$OC = \frac{\text{hodnota materiálu na sklade (Kč)} + \text{posledný prírastok (Kč)}}{\text{množstvo materiálu na sklade} + \text{posledný prírastok v množstve}} \quad (1)$$

(vlastné spracovanie podľa Mrkosová, 2017, s. 127)

- **Vážený priemer periodický**- nepočítame nový priemer po každom prírastku, ale zisťujeme ho vždy za určité obdobie, napríklad týždeň, mesiac. Takto vypočítaná priemerná cena sa použije pre všetky vyskladnenia určitého druhu materiálu v nasledujúcom období až do ďalšieho zistenia priemernej ceny. (Mrkosová, 2017, s. 128)

$$OC = \frac{\text{hodnota mat. na sklade (Kč) na zač. obdobia} + \text{hodnota prírastku (Kč) za obdobie}}{\text{množstvo mat. (sklad) na zač. obdobia} + \text{prírastky množstva za obdobie}} \quad (2)$$

(vlastné spracovanie podľa Mrkosová, 2017, s. 128)

2.4.3 Metóda FIFO

Názov tejto metódy vychádza zo začiatkových písmen anglického „first in, first out“, čo je v preklade „prvé do skladu, prvé zo skladu“. Znamená to, že prvá cena použitá pre ocenenie prírastku konkrétnej položky zásob sa použije aj ako prvá cena pre ocenenie úbytku danej položky. Nezaujímá nás, či bola aj reálne vyskladnená práve prvá dodávka. (Zákon č. 563/1991 Sb. o účtovníctví, ve znění pozdějších předpisů; Šteker a Otrusinová, 2016, s. 77) Podľa Loušu (2012, s. 18) sa táto metóda používa z dôvodu čo najviac priblížiť súvahové ocenenie zásob súčasným cenám na trhu.

2.4.4 Pevná skladová cena

Pevná skladová cena materiálu sa určí vo vnútri účtovnej jednotky vnútornou smernicou. Cena obsahuje plánované náklady na obstaranie zásob. Vzniknutý rozdiel medzi skutočnou a pevnou skladovou cenou sa účtuje na majetkový účet OA- Materiál na sklade ako cenový rozdiel. Pri výdaji materiálu zo skladu sa odpisuje cenový rozdiel do nákladov vo veľkosti priemerného percenta za určité obdobie. (Mrkosová, 2017, s. 131)

Spôsob ocenenia zásob pri vyskladnení musí byť uvedený v internej smernici spoločnosti a v priebehu jedného účtovného obdobia sa nesmie meniť. Pre rôzne druhy zásob je povolené v rámci účtovnej jednotky používať rozličné metódy.

2.5 Evidencia zásob

Aby účtovná jednotka zabránila vzniku chýb v oblasti zásob, je pre ňu dôležitá evidencia zásob, tj. správne zachytenie všetkých pohybov zásob v spoločnosti. Aby bola schopná zostaviť súvahu podľa legislatívnych predpisov, musí dodržiavať stanovené účtovné skupiny. Syntetické ani analytické členenie nie je pre podnikateľské subjekty povinné. Pri vytváraní analytických účtov by mala zohľadniť predmet činnosti. Vytvorenie týchto účtov je dôležité k presnej identifikácii jednotlivých druhov zásob.

Zásoby zvláštneho charakteru, ktoré nie sú majetkom účtovnej jednotky je vhodné zaznamenávať na podsúvahových účtoch. Ide napríklad o vypožičané zásoby. (Sedláček a kol., 2017, s. 42)

3 ÚČTOVANIE ZÁSOB

Podľa českých účtovných štandardov existujú dva spôsoby účtovania zásob: spôsob A a spôsob B. Tieto spôsoby sa výrazne odlišujú postupom účtovania počas účtovného obdobia a pri uzatváraní účtovných kníh. Česká legislatíva neurčuje, ktorý z uvedených postupov by účtovná jednotka mala použiť, dokonca povoľuje použitie ich kombináciu v rámci jedného syntetického účtu. Účtovanie zásob prebieha v 4 krokoch:

1. Obstaranie zásob, prijatie na sklad
2. Úbytok zásob- spotrebou, predajom, premenou
3. Dočasné zníženie hodnoty premietnuté do účtovníctva opravnou položkou
4. Iné prípady- materiál alebo tovar na ceste

(Sedláček a kol., 2017, s. 40)

3.1 Spôsob A- priebežný spôsob účtovania

Tento spôsob je prehľadnejší a odporúča sa podnikom zaoberajúcim sa výrobnou činnosťou, a tiež účtovným jednotkám, ktoré majú povinnosť mať účtovnú závierku overenú audítorom. Priebežný spôsob účtovania podáva užívateľovi účtovných informácií vždy presné údaje o stave zásob v účtovnej jednotke. Princíp spočíva v priebežnom účtovaní obstaraní na príslušné majetkové účty. Všetky zložky obstarávacej ceny nakupovaných zásob sa zachytia pomocou kalkulačných účtov OA- obstaranie tovaru (materiálu), ktoré pri uzatváraní účtovných kníh nevykazujú žiadny zostatok. Spotreba zásob obstaraných nákupom sa účtuje na nákladové účty až v okamihu spotreby alebo predaja. V prípade zásob vytvorených vlastnou činnosťou sa ich prírastky ocenené vlastnými nákladmi zaúčtujú na stranu MD aktívneho účtu príslušných zásob, so súbežným zápisom v prospech nákladového účtu Zmena stavu zásob vlastnej činnosti. (Ryneš, 2017, s. 149; Sedláček a kol., 2017, s. 41; Šteker a Otrusínová, 2016, s. 81)

3.1.1 Účtovanie položky materiál

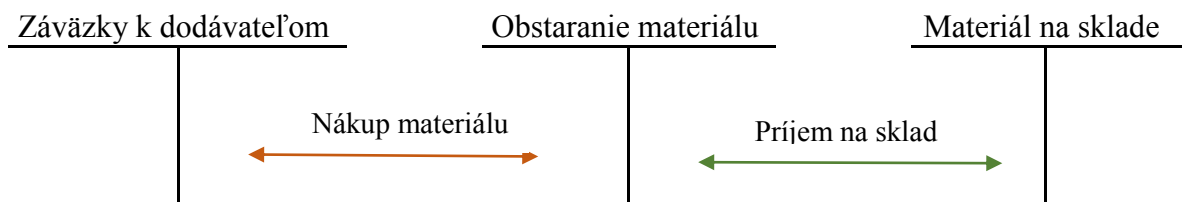
Účtovná jednotka môže obstarávať materiál viacerými spôsobmi:

- Vlastnou výrobou- aktiváciou vlastných výrobkov
- Externe- nákupom od dodávateľov, darovaním, vkladom vlastníkov

Obstaranie materiálu nákupom prebieha v dvoch krokoch- nákup, a potom skladovanie.

S tým je spojených niekoľko účtovných prípadov:

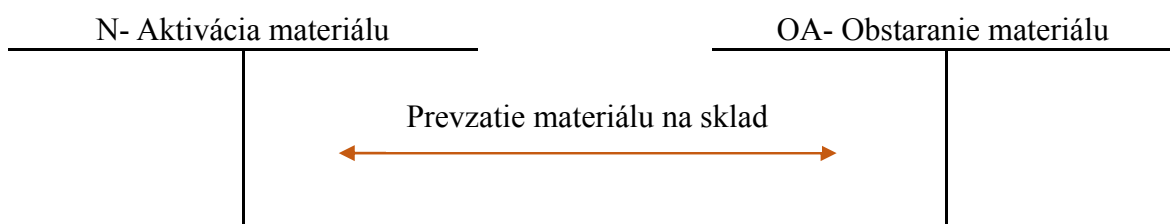
1. Príjem faktúry od dodávateľa. Na doklade je uvedená (okrem iných informácií) hlavne cena obstarania a daň z pridanej hodnoty.
2. Vznik iných nákladov súvisiacich s obstaraním- preprava materiálu (len na miesto prvého uskladnenia), poisťné, balné, prípadne clo. Ich výšku účtovná jednotka zistí z dokladov.
3. Prijatie materiálu do skladu. Účtovný doklad, ktorý sa používa pri tomto type prípadu sa nazýva príjemka. Príjemku vystaví osoba, ktorá je zodpovedná za prijatie materiálu na sklad. (Sedláček a kol., 2017, s. 44)

Obr. 2. Zobrazenie účtovania nákupu materiálu (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusínová, 2016, s. 80)

Účet „Obstaranie materiálu“ je nazývaný kalkulačný účet a používa sa na vyčíslenie celkovej obstarávacej ceny materiálu, ktorá vznikne súčtom bodu 1 a 2. Tento účet pri uzatváraní kníh nevykazuje žiadny zostatok, pretože je prevedený na účet OA- Materiál na sklade.

Spoločnosť si niektoré druhy materiálu môže vyrobiť sama. Nahradí nimi externé dodávky. Proces prevodu vyrobeného materiálu sa nazýva aktivácia. Systém aktivácie spočíva v tom, že pri výrobe vznikajú v spoločnosti rôzne náklady na obstaranie (mzdy, spotreba surovín). Tieto náklady sa účtujú v účtovej skupine 5- Náklady a súčasne ako záväzky alebo zníženie majetku. Všetky náklady sa pri prevode novo vyrobeného materiálu na sklad „aktivujú“, to znamená, že sa zaúčtujú na strane Dal nákladového účtu Zmena stavu zásob vlastnej činnosti a súbežne na stranu Má Dať účtu OA- Materiál na sklade. Vďaka tomuto postupu účtovná jednotka zaistí, že náklady na obstaranie materiálu ovplyvnia hospodársky výsledok až v okamihu ich spotreby, a nie v okamihu vzniku. (Sedláček a kol., 2017, s. 45)

Obr. 3. Účtovanie aktivácie mat. (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 46)

3.1.2 Účtovanie položky tovar

Tovar účtovná jednotka nakupuje so zámerom ďalej ho predat'. Stav a pohyb tovaru eviduje v účtovej skupine OA- Tovar. Účty, ktoré sú súčasťou tejto skupiny, aj účtovanie o stave a pohybe zásob tovaru sú podobné s účtovaním pohybu a stavu zásob materiálu na účtoch skupiny OA- Materiál. Tak ako pri materiáli, spoločnosť môže uplatniť spôsob A, alebo spôsob B. V prípade vytvárania opravnej položky sa používa skupina 19- Opravné položky k zásobám, ktoré zahŕňajú opravné pasívne súvahové účty. (Strouhal a kol., 2017, s. 86; Sedláček a kol., 2017, s. 55)

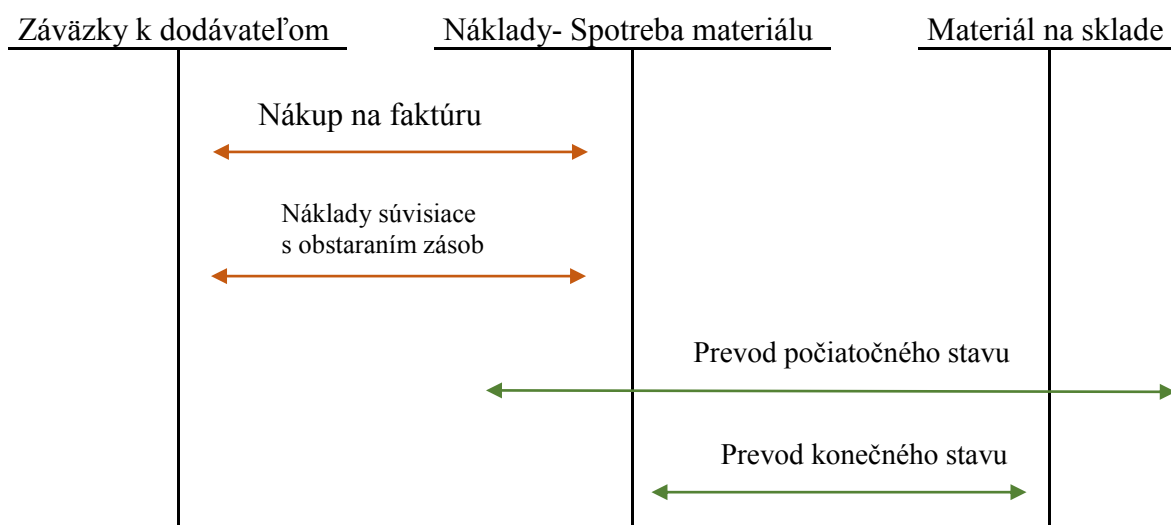
V rámci účtového rozvrhu podniku si účtovná jednotka sama stanoví syntetické účty, ktoré potom podľa svojej potreby rozdelí ešte na účty analytické. Pri tvorbe analytických účtov vzťahujúcich sa k tovaru, sú najdôležitejšie kritériá hmotne zodpovedné miesta, uloženie zásob tovaru do skladov, či tovar prechodne situovaný mimo účtovnú jednotku (napríklad počas odoslania tovaru na opravu v rámci reklamácie). (Strouhal a kol., 2017, s. 87)

3.2 Spôsob B- periodický spôsob účtovania

Sedláček a kol. (2017, s. 41) uvádza, že pri použití tohto spôsobu účtovná jednotka neúčtuje v priebehu obdobia na majetkové účty zásob na sklade, ako to je v prípade prvého spôsobu. Základom spôsobu B je účtovanie všetkých nákupov zásob priamo na nákladové účty už v okamihu ich obstarania. Pri uzatváraní účtovných kníh sa počiatočné stavy zásob prevedú na nákladové účty. Skutočný stav zásob na sklade zistený fyzickou inventúrou a skladovou evidenciou, sa zaúčtuje ako zníženie nákladových účtov na vrub majetkových účtov. Počas roka nie sú známe priebežné údaje o stave zásob.

3.2.1 Účtovanie materiálu

Na účet OA- Materiál na sklade sa pri použití spôsobu B účtuje len na začiatku účtovného obdobia pri otvorení účtu, a na konci obdobia pri prevode zásob materiálu do nákladov a zisteného stavu zásob materiálu podľa výsledku inventúry. Všetky operácie súvisiace s obstaraním materiálu sa počas celého obdobia účtujú priamo na vrub nákladových účtov skupiny 50- Spotrebované nákupy. Pri využití tohto spôsobu účtovania má veľký význam vedenie skladovej evidencie, aby mala účtovná jednotka prehľad a mohla preukázať stav zásob v priebehu obdobia. (Sedláček a kol., 2017, s. 49)

Obr. 4. Účtovanie materiálu spôsobom B (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 84)

3.3 Kombinácia obidvoch spôsobov

Účtovná jednotka môže použiť kombináciu spôsobov účtovania v jednom období, ale v rámci jedného skladu môže používať len jeden z uvedených spôsobov. Ako príklad by mohla poslúžiť spoločnosť, ktorá sa zaoberá nákupom a predajom tovaru. U nej je typický veľký pohyb tovaru na sklade, preto by pre ňu bolo vhodné tento pohyb účtovať spôsobom A. Naopak, materiál, ktorého spotrebuje málo by mohla účtovať spôsobom B, pretože inventarizácia by bola jednoduchšia. (Sedláček a kol., 2017, s. 41-42)

3.4 Špeciálne prípady účtovania zásob na konci účtovného obdobia

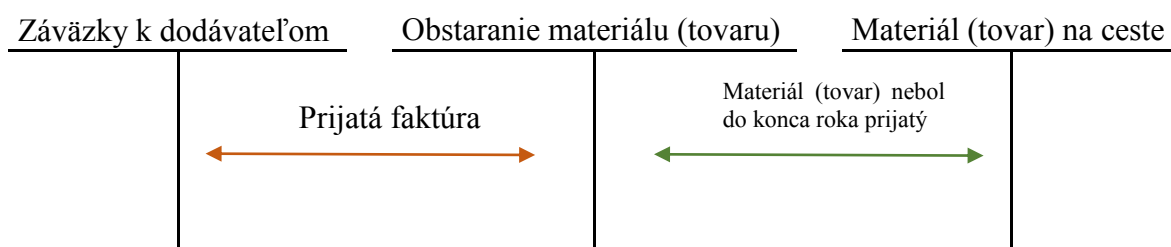
Často dochádza v spoločnostiach k situácii, že pri nákupe zásob na konci obdobia fyzicky do podniku dorazia, ale doklady (faktúry, dodacie listy) nie sú dodávateľom doručené. Ďalšou situáciou, ktorá v podniku môže nastať, je opak tej prvej. Doklady sú do spoločnosti

doručené, ale fyzicky zásoby neprídu. Obidve tieto situácie musia byť v účtovníctve riadne zachytené. (Chalupa et al., 2017, s. 161)

3.4.1 Materiál a tovar na ceste

Tieto dva druhy účtov sa použijú v prípade, že účtovná jednotka prijala ku dňu uzavretia účtovných kníh doklad od dodávateľa, ale materiál/tovar zatiaľ nebol dodaný, pretože bol ešte len na ceste do účtovnej jednotky. Túto skutočnosť zachytí účtovná jednotka v dvoch krokoch:

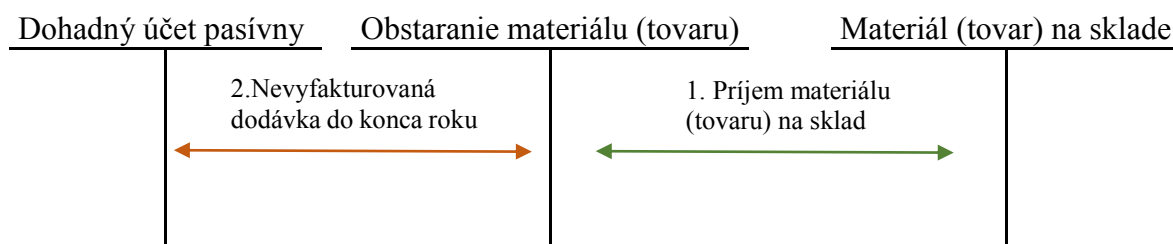
1. Doručenie faktúry
2. Materiál nebol do konca roka prijatý na sklad

Obr. 5. Účtovanie materiálu a tovaru na ceste (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 58)

3.4.2 Nevyfakturované dodania zásob

Pred koncom roka bola prevzatá na sklad dodávka materiálu. Faktúra do konca roka neprišla, preto účtovná jednotka dodávku ocení v zmluvnej cene a túto skutočnosť zaúčtuje využitím účtu s názvom Dohadný účet pasívny.

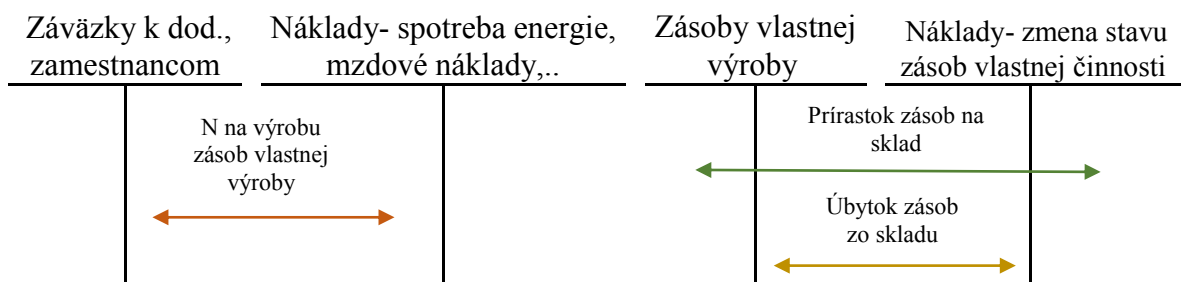
Obr. 6. Účtovanie nevyfakturovaných dodávok zásob (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 59)

3.5 Účtovanie zásob vyrobených vlastnou činnosťou

Do účtovnej skupiny s číslom 12- Zásoby vlastnej činnosti patria účty polotovarov, nedokončenej výroby, výrobkov a mladých zvierat. Pri evidencii operácií spojených s touto skupinou zásob môžeme takisto využiť spôsob A alebo B. (Sedláček a kol., 2017, s. 51)

3.5.1 Spôsob A

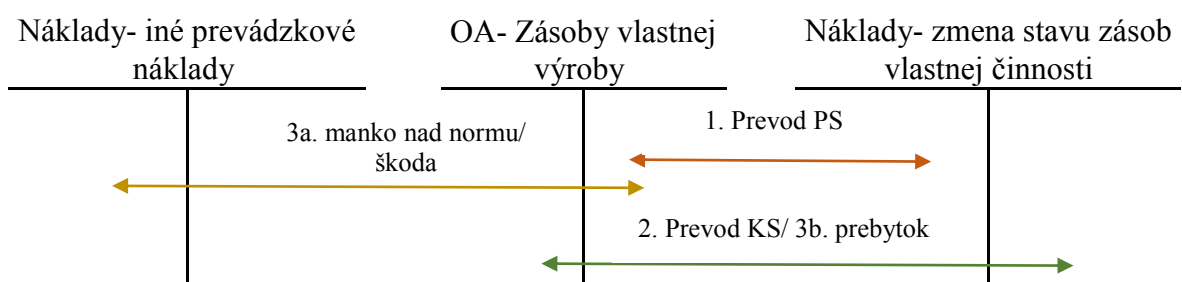
Pri výrobe nedokončených výrobkov, polotovarov, prípadne výrobkov, podnik spracováva základný a pomocný materiál, vznikajú osobné náklady a iné priame náklady (hlavne energie využité na výrobu). Sedláček a kol. (2017, s. 51) uvádzajú, že sa počas účtovného obdobia účtujú prírastky zásob vytvorených vlastnou výrobou na vrub účtov nachádzajúcich sa v skupine 12- Zásoby vlastnej výroby, a súčasne na stranu Dal nákladových účtov skupiny 58- Zmena stavu zásob vlastnej činnosti a aktivácie.

Obr. 7. Účtovanie zásob vlastnej výroby spôsobom A (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 82)

3.5.2 Spôsob B

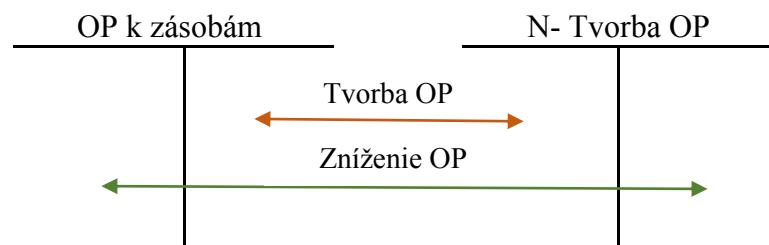
Pre tento spôsob je typické, že sa počas účtovného obdobia v skupine 12- Zásoby vlastnej výroby nevykonávajú žiadne zápisy. Náklady vynaložené na výrobu sa priebežne účtujú na účtoch, ktoré sú súčasťou účtovej triedy 5- Náklady. Počas účtovného obdobia sa o zmenách stavu vnútropodnikových zásob vedie skladová evidencia, kde sa zaznamenávajú prírastky a úbytky v jednotkách množstva, hodnote a údaje o mieste uloženia. Na konci účtovného obdobia sa pri uzatváraní účtovných kníh prevedú počiatočné zostatky zásob zo skupiny účtov vlastnej výroby v prospech účtov zo skupiny 58- Zmena stavu vnútropodnikových zásob a aktivácie. Konečný stav, ktorý sa zistí pri inventarizácii sa zaúčtuje ako prírastok na rovnaké účty, ale na ich opačné strany. (Skálová a kol., 2018, s. 68)

Obr. 8. Účtovanie zásob vlastnej výroby spôsobom B (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 58)

3.6 Opravné položky k zásobám

Opravné položky upravuje ČÚS číslo 005 v súlade so zákonom o účtovníctve a vyhláškou pre podnikateľov. Opravné položky sa vytvárajú z dôvodu vyjadrenia reálnej hodnoty zásob v prípade, ak ich hodnota dočasne klesla, pretože účtovné jednotky musia dodržiavať všeobecne uznávané účtovné zásady opatrnosti a verného zobrazenia skutočnosti. Ak sa pri inventarizácii zistí, že prišlo k prechodnému zníženiu hodnoty zásob, a pri tom má účtovná jednotka zámer v budúcnosti tieto položky využiť napríklad pri predaji alebo spotrebe pri výrobe. (Strouhal a kol., 2017, s. 74) Tvorba opravných položiek sa na základe inventarizácie účtuje na vrub nákladov, ak sa v ďalšom období nepreukáže jej opodstatnenosť, zruší sa v prospech nákladov. (Skálová a kol., 2018, s. 72)

Obr. 9. Účtovanie opravných položiek (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 60)

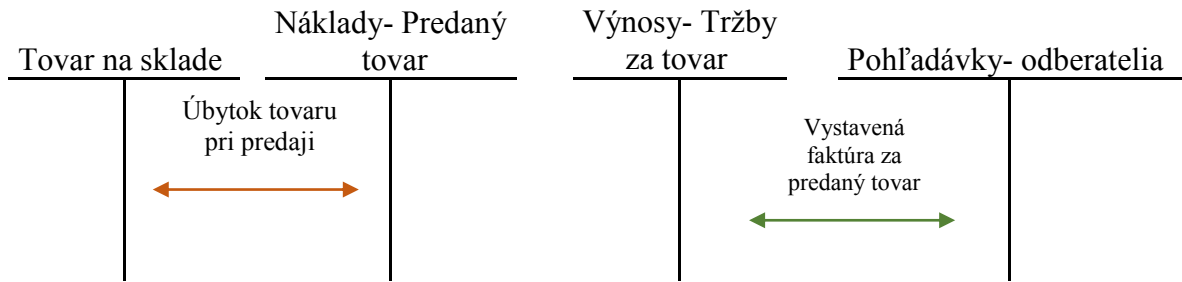
3.7 Použitie zásob a ich vyskladnenie

3.7.1 Úbytok materiálu

O úbytku materiálu sa väčšinou účtuje pri skutočnej spotrebe, čiže pri fyzickom premiestnení zo skladu do výroby. Účtovná jednotka používa pri spotrebe alebo inej činnosti rôzne druhy materiálu. Jedná sa o spotrebu, predaj, darovanie, krádež. Podľa charakteru úbytku materiálu môžeme pri jeho účtovaní použiť rôzne účty, ktoré majú spoločné to, že sú všetky súčasťou účtovej triedy 5- Náklady.

3.7.2 Predaj zásob pri metóde účtovania A

Predaj zásob je pri spôsobe A účtovaný do nákladov ako ich úbytok a súčasne výnos z predaja proti pohľadávke (alebo prírastku peňažných prostriedkov). (Louša, 2012, s. 73)

Obr. 10. Účtovanie predaja zásob spôsobom A (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 56)

3.7.3 Predaj materiálu a tovaru pri metóde účtovania B

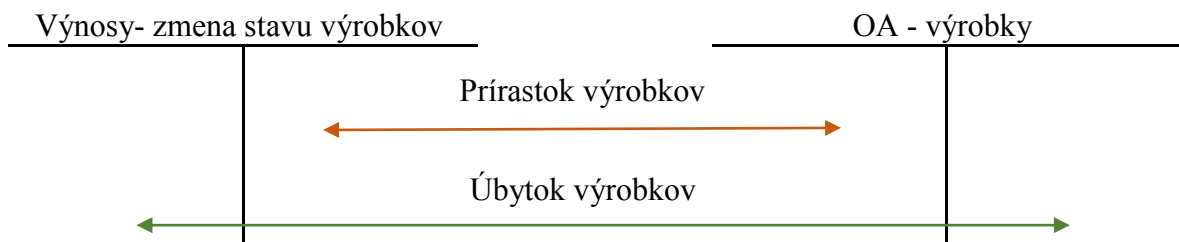
Pri spôsobe B účtovná jednotka už pri nákupe zaúčtuje nakúpený tovar na nákladový účet Predaný tovar. Ak účtovala obstaranie materiálu na účet Spotreba materiálu a zistí, že chce tento materiál predat', musí ho previesť na účet Predaný materiál. O výnosoch účtuje tak, ako v prípade spôsobu A.

3.7.4 Darovanie zásob

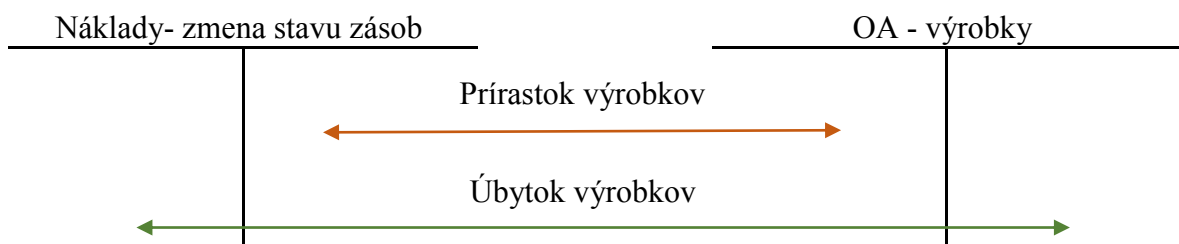
Pri darovaní hradí obdarovaný darovaciu daň, darca hradí darovaciu daň v prípade darovania mimo územia Českej republiky. Darca zaúčtuje vyskladnenie zásob na vrub nákladov a ako zníženie aktívneho účtu konkrétnej položky zásob. (Louša, 2012, s. 72)

4 ROZDIELY V ÚČTOVANÍ ZÁSOb V ČESKEJ REPUBLIKE A NA SLOVENSKU

Keďže v praktickej časti bude analyzovaná spoločnosť podnikajúca na Slovensku, je dôležité zistiť v čom sa líšia spôsoby účtovania týchto dvoch krajín. Najväčší rozdiel medzi slovenským a českým účtovaním zásob je prípad aktivácie vyrobených zásob. Na Slovensku sa prírastok výrobkov účtuje na ľarchu účtu Výrobky a v prospech výnosového účtu Zmena stavu výrobkov. Úbytok výrobkov sa zaúčtuje na stranu MD účtu Zmena stavu výrobkov a ako úbytok aktívneho účtu Výrobky. V Českej republike je prírastok zásob vlastnej výroby účtovaný na stranu D nákladového účtu Zmena stavu zásob vlastnej činnosti spolu s prírastkom aktívneho účtu Výrobky. Úbytok zásob zo skladu sa účtuje opačným zápisom, t.j. na stranu MD účtu Zmena stavu zásob vlastnej činnosti a stranu D účtu Výrobky. (Látečková, Košovská a Škorecová, 2016, s. 97 ; Šteker a Otrusínová, 2016, s. 82)

Obr. 11. Účtovanie zmeny stavu zásob vlastnej výroby na Slovensku (vlastné spracovanie podľa Látečková, Košovská a Škorecová, 2016, s. 97)

Obr. 12. Účtovanie zmeny stavu zásob v ČR (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusínová, 2016, s. 82)

5 INVENTARIZÁCIA ZÁSOb

Zákon o účtovníctve ukladá účtovným jednotkám povinnosť vykonávať inventarizáciu pravidelne k okamihu zostavovania riadnej alebo mimoriadnej účtovnej závierky. Je to proces na seba nadväzujúcimi krokmi. Pri inventarizácii zásob okrem zisťovania skutočného stavu položiek, účtovná jednotka zisťuje aj realnosť ocenenia zásob, posudzuje ich úžitkovú hodnotu, ktorú porovnáva s ich ocenením v účtovníctve a stanovuje všetky riziká, straty a znehodnotenia, ktoré by sa mohli vzťahovať na zásoby. Inventarizácia zahŕňa niekoľko úkonov:

- zistenie skutočných stavov položiek- inventúrou
- porovnanie stavu zisteného inventúrou so stavom zisteným z účtovníctva
- vyčíslenie inventarizačných rozdielov
- preúčtovanie týchto rozdielov
- v prípade mánk vyrovnanie so zodpovednými osobami

(Müllerová a Šindelář, 2016, s. 158)

Rozoznávame inventarizáciu periodickú a priebežnú:

- **Periodická**- vykonáva sa 1x ročne k okamihu zostavenia riadnej účtovnej závierky. Účtovná jednotka môže začať s inventúrou najskôr 4 mesiace pred súvahovým dňom a ukončiť ju 2 mesiace po súvahovom dni. Môže si teda určiť deň, ku ktorému bude zisťovať skutočný stav a ktorý predchádza súvahovému dňu. Rozdiely vzniknuté medzi dňom, kedy vykonala inventúru a súvahovým dňom zistí z účtovných záznamov.
- **Priebežná**- je využívaná v priebehu účtovného obdobia pri zisťovaní skutočného stavu zásob, ktoré sa účtujú podľa miest ich uskladnenia, druhu alebo hmotne zodpovedných osôb. Termín priebežnej inventarizácie si účtovné jednotky stanovujú v internej smernici. (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 226)

5.1 Inventúra

Inventúra je zisťovanie skutočného stavu majetku k určitému dňu. V podnikoch sa vykonávajú dva typy inventúr:

- **Fyzická**- zisťuje sa ňou skutočný stav zásob zrátaním, odvážením, premeraním. Zistené stavy sa zaznačujú do inventúrnych súpisov, ktoré obsahujú presnú identifikáciu zásob, množstvo, spôsob zisťovania skutočného stavu, okamih zahájenia a ukončenia inventúry a ocenenie v okamihu ukončenia inventúry

- **Dokladová**- využíva sa pri majetku, u ktorého sa jeho existencia nedá vizuálne určiť. Je založený na tom, že sa skutočný stav príslušnej položky majetku zisťuje, overuje alebo preukazuje pomocou rôznych typov písomností, napr. zmlúv, spisov, účtovných dokladov. Účtovná jednotka teda porovnáva stavy účtov s dokladmi preukazujúcimi tieto skutočnosti. Ako príklad môžu byť použité účty materiálu a tovar na ceste (Svobodová, 2018, s. 168-170; Šteker a Otrusínová, 2016, s. 226-227)

V niektorých prípadoch nie je možné určiť množstvo zásob fyzickou inventúrou, preto musí účtovná jednotka využiť pre zistenie skutočného množstva technický výpočet. Príkladom je inventúra pohonných hmôt na čerpacej stanici, ktoré sú uložené v podzemných nádržiach. Tieto zásoby musí účtovná jednotka uviesť v internej smernici k inventarizácii majetku a záväzkov, a tiež musí definovať spôsob, akým bude skutočný stav zisťovať a priložiť k tomuto spôsobu výpočtu podklady.

5.2 Inventarizačné rozdiely

V zákone o účtovníctve, sú inventarizačné rozdiely definované ako „*rozdiely medzi skutočným stavom a stavom v účtovníctve, ktoré sa nedajú preukázať spôsobom stanoveným týmto zákonom.*“ (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

Môžu nastať dva prípady:

- a) ak je skutočný stav nižší ako stav uvedený v účtovníctve tak sa tento rozdiel označuje ako manko, v prípade peňažných prostriedkov alebo cenín to je schodok. Mankom nie sú technologické a technické straty, ktoré vznikli napríklad vyschnutím v rámci noriem technologických úbytkov vo výrobnom, zásobovacom a odbytovom procese.
- b) v prípade, že je skutočný stav vyšší ako stav vedený v účtovníctve sa tento rozdiel nazýva prebytok.

„*Inventarizačné rozdiely vyúčtujú účtovné jednotky do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overuje stav majetku a záväzkov.*“ (Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů)

Rozdiely zistené dokladovou inventúrou neústia do hmotných inventarizačných rozdielov, hovoríme skôr o účtovných chybách. Tieto rozdiely je nutné dodatočne odstrániť účtovaním s prihliadnutím k charakteru týchto chýb a to v čase pred vyhotovením konečného inventúrneho súpisu. (Schiffer, 2010, s. 200 - 201)

6 INTERNÉ SMERNICE

Müllerová a Šindelář (2016, s. 23) definujú vnútornú smernicu ako „*interný predpis konkrétnej účtovnej jednotky, ktorým si upravuje jednak svoju vlastnú účtovú osnovu (účtový rozvrh), ako aj pravidlá pre jednotlivé oblasti účtovníctva.*“

Účtovná jednotka má právo tvoriť interné smernice podľa seba, musí sa ale pohybovať len v medziach legislatívnych noriem. To platí aj pre fyzické osoby- podnikateľov, ktorí sú účtovnými jednotkami. Z hľadiska zásob by mali byť v každej účtovnej jednotke vytvorené minimálne pravidlá pre spôsob evidencie zásob a ich oceňovanie.

Smernice je vhodné vytvárať, aby zamestnanci poznali svoje práva a povinnosti vzťahujúce sa k určitej smernici. Platí to aj o zamestnávateľoch, tiež by mali vedieť svoje práva a povinnosti, aby sa predišlo nejasnostiam a sporom.

Existencia interných predpisov je dôležitá pre používanie jednotného postupu pri riešení rovnakých typov operácií, ktorý je potrebný pre správne hodnotenie určitých skutočností v účtovnej jednotke. Tiež je podstatný pre zaistenie jednotného metodického postupu pri zachytávaní hospodárskych operácií vo všetkých vnútorných útvaroch v tom istom čase.

6.1 Formy interných smerníc

Smernice môžu mať rôznu podobu, pretože podstatný je obsah. Najčastejšie sú vydávané v nasledujúcich formách:

- metodické smernice
- organizačné smernice
- vnútorné smernice
- pokyny
- obežníky
- nariadenia vedenia
- príkazy

(Kovalíková, 2017, s. 7 - 8)

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

7 CHARAKTERISTIKA VYBRANEJ SPOLOČNOSTI

Pre praktickú časť tejto práce som si vybrala spoločnosť sídliacu na Slovensku. Ako som už spomínala, podnik si vyžiadala neuvádzať jeho skutočný názov, preto bude v praktickej časti nazývaný KV servis, a.s.. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je oprava cestných motorových vozidiel, najmä autobusov a nákladných vozidiel. V súčasnej dobe je tento podnik hlavným dodávateľom opravárenských služieb pre dcérsku spoločnosť, ktorej spravuje vozový park zložený z cca. 320 autobusov.

Ponuka služieb je rôznorodá, prevládajú opravy a údržby autobusov (bežné opravy, technické prehliadky a údržby, príprava vozidiel pred STK, emisné kontroly, pneuservis), tiež predaj náhradných dielov na autobusy, motorových olejov, autokozmetiky a príslušenstva.

Okrem opráv motorových vozidiel spoločnosť ponúka aj predaj motorovej nafty na dvoch čerpacích staniách, umývanie vozidiel, lakovacie práce a odťahovú službu pre autobusy a nákladné vozidlá.

Spoločnosť zabezpečuje aj prenájom reklamných plôch na autobusoch.

7.1 Účtovníctvo spoločnosti

Podľa zákona o účtovníctve je vybraný podnik povinný viesť podvojnú účtovníctvo. V tejto práci vychádzam z riadnej účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2016 za účtovné obdobie od 1. januára do 31. decembra 2016. Spoločnosť vtedy používala softvér Helios, momentálne prechádza na účtovný softvér SAP.

7.1.1 Asseco HELIOS Orange

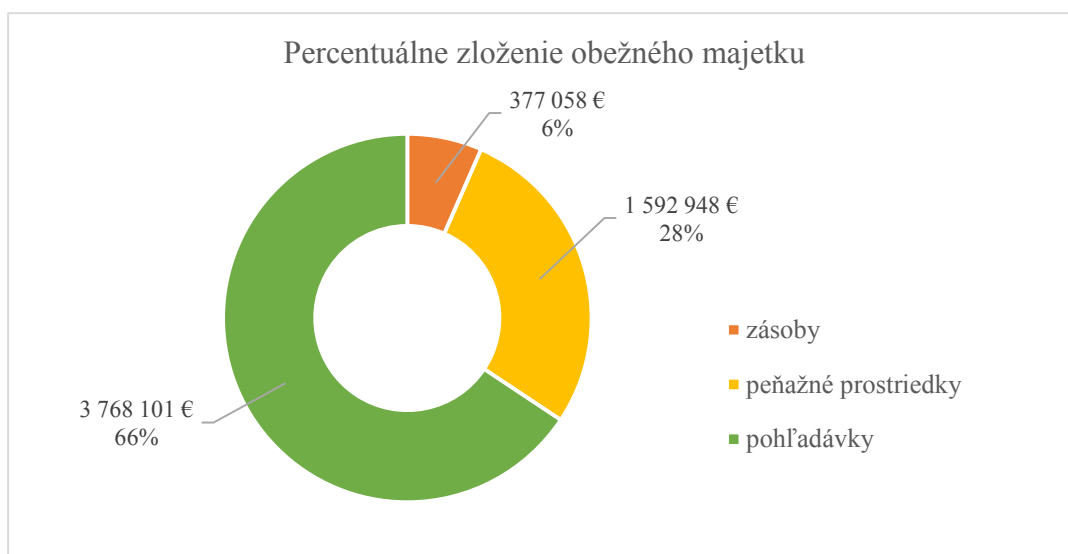
Software Helios je jeden z produktov spoločnosti Asseco Solutions. Využíva sa na riadenie všetkých procesov v stredne veľkých firmách. Pracuje na báze Microsoft, má možnosť personalizácie a v rámci komplexnosti poskytuje prepojenie jednotlivých modulov.

7.1.2 SAP

Spoločnosť SAP AG je jeden z najväčších výrobcov softvérov na svete. Ponúka 25 odvetvových riešení, z ktorých každé je navrhnuté špeciálne pre dané odvetvie. Jeho výhodou je celosvetové prepojenie, to znamená, že matka spoločnosti, ktorá sa nachádza v inom štáte má kedykoľvek prístup k všetkým údajom zaevidovaným v dcérskych spoločnostiach.

8 ZÁSoby SPOLOČNOSTI

Zásoby tvoria v spoločnosti najmenšiu časť obežných aktív, ich hodnota je 377 tis. €, pretože ich spoločnosť chcela mať pred koncom roka čo najmenej na sklade. Obežný majetok podniku je najväčšou časťou zastúpený krátkodobými pohľadávkami z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám. Nie je to nič prekvapujúce, keďže, ako som písala v predchádzajúcej kapitole, podnik je hlavným dodávateľom opravárenských služieb pre dcérsku spoločnosť.

Obr. 13. Percentuálne zloženie obežného majetku (vlastné spracovanie podľa súvahy spoločnosti za rok 2016)

B.	Obežný majetok r. 34 + r. 41 + r. 53 + r. 66 + r. 71	33	5 954 982	216 875	5 738 107	4 656 370
B.I.	Zásoby súčet (r. 35 až r. 40)	34	379 000	1 942	377 058	208 534
B.I.1.	Materiál (112, 119, 11X) - /191, 19X/	35	328 940	1 942	326 998	135 789
2.	Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121, 122, 12X) - /192, 193, 19X/	36				
3.	Výrobky (123) - /194/	37				
4.	Zvieratá (124) - /195/	38				
5.	Tovar (132, 133, 13X, 139) - /196, 19X/	39	50 060		50 060	72 745
6.	Poskytnuté preddavky na zásoby (314A) - /391A/	40				

Obr. 14. Zásoby v súvahe spoločnosti KV servis, a.s. (súvaha spoločnosti za rok 2016)

Na obrázku č. 14 sa nachádza časť súvahy spoločnosti, v ktorej sú zobrazené zásoby. Vedľa každého popisu riadku je v prvom stĺpci číslo riadku súvahy, v ďalších troch sú uvedené čiastky bežného účtovného obdobia (brutto, korekcia, netto) a v poslednom stĺpci sú uvedené čiastky minulého účtovného obdobia v netto hodnotách.

8.1 Materiál

Materiál je pre spoločnosť zaoberajúcu sa opravami veľmi dôležitou súčasťou, keďže ho používa pri väčšine vykonávaných opráv. Tvorí najväčšiu časť zásob, až 87%.

Jeho súčasťou sú:

- náhradné diely
- pneumatiky
- oleje a mazivá
- náterové hmoty a riedidlá
- technické plyny
- autokozmetika
- čistiace prostriedky
- pracovné odevy
- reklamný materiál
- ochranné pomôcky
- kancelárske potreby
- informačná technika

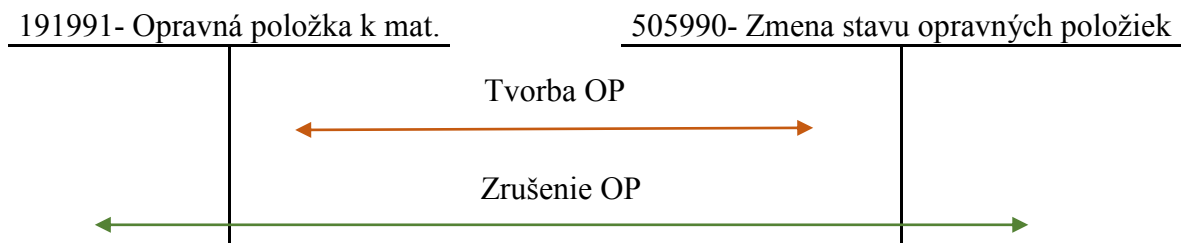
8.2 Tovar

Ako tovar spoločnosť eviduje motorovú naftu, ktorú predáva na svojich dvoch čerpacích stanicách. Súčasťou zásob tovaru sú aj čipové karty a marketingové predmety.

8.3 Opravné položky k zásobám

Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že došlo k zníženiu hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Opravná položka

sa účtuje v sume opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty majetku oproti jeho ocene-
niu v účtovníctve. K materiálu je vytvorená opravná položka vo výške 1942 €, ktorú spoloč-
nosť vytvorila v predchádzajúcom účtovnom období, na základe zásob, ktoré neboli obra-
tové, t.j. mala ich na sklade už 3 roky. Aby sa zhodnotil reálny stav, účtovná jednotka vy-
tvorila opravnú položku. Vytvorenie opravnej položky k materiálu spoločnosť účtuje na
stranu MD nákladového účtu 505990 proti strane D účtu 191991- opravné položky k mate-
riálu. Pri zrušení opravných položiek, v prípade, že dôvody pre ich účtovanie pominuli, po-
užije spoločnosť pre ich odúčtovanie opačný zápis.

Obr. 15. Účtovanie opravných položiek v spoločnosti KV servis, a.s. (vlastné spracovanie)

9 NÁKUP ZÁSOB A ICH OCEŇOVANIE

9.1 Nákup materiálu

V spoločnosti KV servis, a.s. je nákup materiálu náhradných dielov a služieb rozdelený na:

- náhradné diely na autobusy- nákup prebieha na základe zmluvy na nákup náhradných dielov, objednávanie riadi vedúci skladu
- pneumatiky- nákup prebieha na základe objednávky od schválených dodávateľov, objednávanie riadi vedúci skladu v spolupráci so zamestnancom pneuservisu
- oleje a nafta- nákup prebieha na základe zmluvy, objednávanie riadi vedúci skladu a technický riaditeľ
- náterové hmoty a riedidlá- nákup prebieha na základe zmluvy
- technické plyny- nákup prebieha na základe zmluvy operatívne
- autokozmetika- nákup prebieha operatívne podľa potreby
- čistiace prostriedky- nákup prebieha na základe objednávky operatívne
- režijný materiál- nakupuje sa podľa potreby
- hutný materiál- nákup prebieha operatívne podľa potreby

9.1.1 Formy nákupu

Nákup je rozdelený na pravidelný a nepravidelný. Pravidelný je realizovaný na základe špecifikácie najpoužívanejších náhradných dielov a sledovania ich minimálnych zostatkov na sklade. V niektorých prípadoch podľa plánu opráv, technických prehliadok, alebo podľa miery spotreby. Nepravidelný nákup (operatívny nákup) je realizovaný podľa aktuálnej potreby.

9.1.2 Náhradné diely

V programe HELIOS je nutné vytvoriť objednávku, ktorá musí obsahovať presnú špecifikáciu náhradného dielu, množstvo, údaje o dodávateľovi, dátum uskutočnenia objednávky a termín dodania. Pri objednávaní materiálu v hodnote nad 300 € prebehne denný tender. Vedúci skladu osloví po prijatí objednávky od dielenského majstra e-mailom zmluvných dodávateľov. V dennom tendri sa uvedie názov náhradného dielu, počet kusov a termín jeho dodania a ukončenia tendra. Po doručení ponúk od oslovených dodávateľov sa na ich základe rozhodne a objedná náhradný diel od dodávateľa s najlepšou ponukou.

Vstupnú kontrolu nakupovaných náhradných dielov vykonáva pracovník skladu pri preberaní náhradných dielov od dodávateľa.

9.1.3 Nákup ďalších položiek materiálovo- technického zabezpečenia

Požiadavku na nákup oznámi zamestnanec vedúcemu skladu, ktorý vytvorí objednávku pre schváleného dodávateľa.

9.1.4 Oceňovanie nakúpeného materiálu

Nakúpený materiál sa oceňuje v obstarávacej cene, prípadná aktivácia vnútroorganizačných služieb navýši túto cenu.

9.1.5 Vstupná kontrola

Po dodaní materiálu vykoná vedúci skladu alebo skladník vstupnú kontrolu dodaného materiálu na základe jedného z dokladov (dodací list, faktúra, doklad z registračnej pokladne), pričom kontroluje množstvo a deklarovaný druh, ktorý je uvedený na sprievodnom doklade so skutočnosťou. Zisťuje, či nie je dodaný tovar poškodený. V prípade materiálov, ktoré podliehajú skaze a je potrebné sledovať ich záručné doby, skontroluje aj túto skutočnosť.

Pri zistení nezhody dodávku neprevezme, prípadne v sprievodnom doklade poznačí zistenú skutočnosť. Ak je materiál dodaný v menšom množstve, ako bolo uvedené v objednávke, dodávateľ neodkladne zabezpečí doručenie chýbajúcich kusov. Vzniknutý rozdiel je zapísaný do sprievodného dokladu. V prípade dodania väčšieho množstva materiálu je vystavený dobropis.

Pri zistení nesprávne dodaného materiálu, ktorý je už ale evidovaný v sklade, vedúci skladu alebo skladník zabezpečí reklamáciu dodaných náhradných dielov a materiálov podľa obchodných podmienok. Do doby vyriešenia reklamácie skladník alebo vedúci skladu, sústreďuje materiál určený na reklamáciu na vyznačenom mieste. Reklamovaný materiál sa zapisuje do knihy s názvom Evidencia reklamovaných náhradných dielov, v ktorej sa zaznamenajú informácie o náhradnom diele, dodávateľovi, dátume prijatia, odoslania dodávateľovi, prípadne dátume vrátenia. Do posledného stĺpca sa píše vyjadrenie dodávateľa k reklamáci.

9.1.6 Príjem na sklad

Na základe dokladu, ktorý príde spolu s materiálom, vedúci skladu alebo skladník kontroluje počet kusov. Cena materiálu sa kontroluje so zmluvou, skladovou cenou, prípadne cenou

z objednávky. Následne vykoná príjem materiálu na sklad. Po príjme vystaví v počítači „príjemku“, ktorej originál priloží k faktúre. Príklad príjemky je priložený v Prílohe I.

9.2 Nákup zásob pohonných hmôt

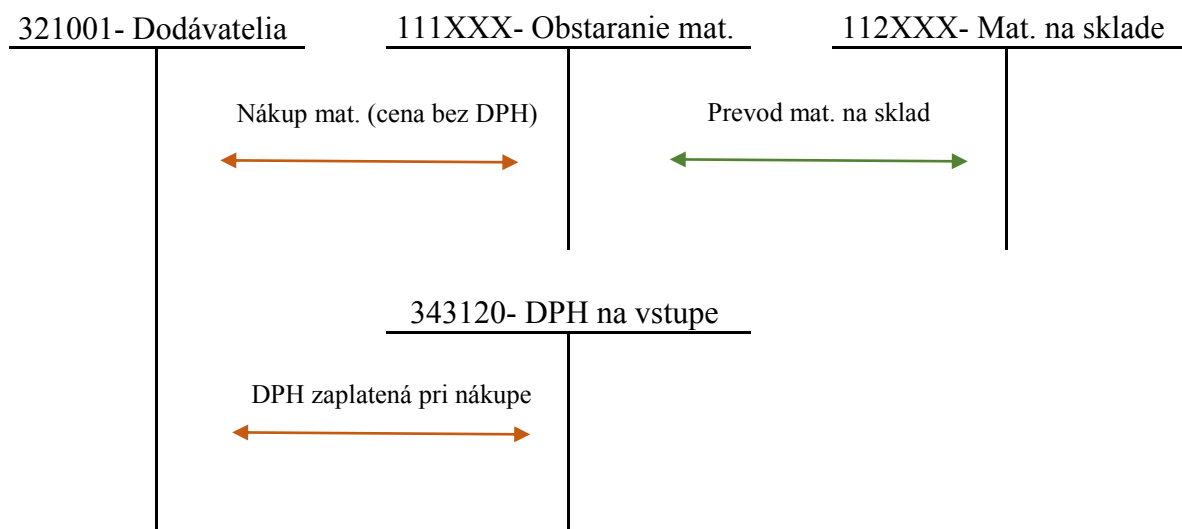
Nákup nafty spoločnosť zabezpečuje prostredníctvom zmluvných dodávateľov za dohodnutú cenu. Dodávatelia na základe zmluvy na dodávku nafty a následnej objednávky dodajú požadované množstvo nafty v dohodnutý termín na určené miesto.

Objednávanie nafty vykonáva zodpovedný pracovník skladu podľa aktuálneho stavu zásob v nádržiach na jednotlivých čerpacích staniách. Dopravu motorovej nafty zabezpečuje dodávateľ v zmysle zmluvy na vlastné náklady.

Dodaná nafta sa oceňuje v obstarávacej cene.

9.3 Účtovanie nákupu materiálu na faktúru

Spoločnosť KV servis, a.s. účtuje spôsobom A. To znamená, že nákup materiálu zaúčtuje na majetkový účet, ktorý k danej položke patrí. Obstaranie materiálu účtuje na stranu MD účtu 111XXX- Obstaranie materiálu. Na tento účet zaúčtuje aj všetky náklady vstupujúce do obstarávacej ceny. Vyčíslenú daň účtuje na stranu MD účtu 343120- Daň z pridanej hodnoty na vstupe- Tuzemsko. Súbežne zaúčtuje prírastok na účte 321001- Dodávatelia- Tuzemskí. Potom nasleduje prevod z účtu 111XXX- Obstaranie materiálu na účet 112XXX- Materiál na sklade v cene zloženej z nákupnej ceny a nákladov súvisiacich s obstaraním, ako je napríklad doprava.

Obr. 16. Účtovanie nákupu materiálu na faktúru v spoločnosti KV servis, a.s. (vlastné spracovanie)

9.4 Účtovanie nákupu materiálu v hotovosti

V hotovosti sa nakupuje iba materiál, ktorý nie je na sklade a k danej oprave je v aktuálnej situácii nevyhnutný. Na príjemke sa nachádza položka „rada dokladov“, ktorá sa pri platbe v hotovosti číselne odlišuje od príjemky vytvorenej pri nákupe na faktúru. Účtovanie je pri nákupe v hotovosti rovnaké ako pri nákupe na faktúru, rozdiel je len v použití iného účtu, namiesto účtu 321001- Dodávateľa- Tuzemskí je nákup v hotovosti účtovaný ako zníženie účtu 211010- Hlavná pokladnica EUR.

9.5 Účtovanie nákupu tovaru

Spôsob účtovania nákupu tovaru je rovnaký ako pri účtovaní nákupu materiálu, s rozdielom, že namiesto účtu 111XXX- Obstaranie materiálu je použitý účet 131XXX- Obstaranie tovaru. Namiesto účtu 112XXX- Materiál na sklade sa účtuje na účet 132XXX- Tovar v predajniach.

10 EVIDENCIA ZÁSOb

10.1 Príjemka a výdajka

Príjemka je doklad, ktorý sa vytvára v čase prijatia materiálu alebo tovaru na sklad. Obsahuje údaje o odberateľovi a dodávateľovi, číslo skladu, informácie o položke, ktorá je prijatá na sklad, dátum naskladnenia, množstvo, cenu a číslo dodávateľskej faktúry, na základe ktorej je materiál alebo tovar prijatý. Okrem toho musí byť na nej uvedené, ktorý zamestnanec ju vystavil spolu s jeho podpisom. Príklad príjemky spoločnosti je priložený v Prílohe I.

Výdajka sa vystavuje pri výdaji zásob zo skladu. V prípade podniku KV servis, a.s. je to buď z dôvodu spotreby alebo predaja. Obsahuje druh materiálu, číslo skladu, dátum vydania materiálu, žiadané a vydané množstvo a tiež meno a podpis zamestnanca, ktorý ju vystavuje. Príklad výdajky podniku sa nachádza v Prílohe II.

10.2 Skladová karta

Na skladové karty sa zaznamenávajú všetky prírastky a úbytky konkrétneho materiálu alebo tovaru. Dajú sa z nich vyčítať informácie o type zásoby, a dátumy, ceny a množstvá všetkých prírastkov a úbytkov.

10.3 Analytická evidencia zásob

Analytická evidencia je v spoločnosti používaná pri účtoch obstarania 111XXX a 131XXX. Účty sa členia podľa mesta, do ktorého boli zásoby obstarané. Analyticky sa rozdeľujú aj majetkové účty 112XXX a 132XXX, v tomto prípade sa podľa koncového čísla určuje typ materiálu alebo tovaru. Napríklad účet 112006 je určený pre pneumatiky, účet 1120007 pre náhradné diely. Daň z pridanej hodnoty je tiež členená na daň na vstupe a výstupe podľa rôznych krajín a sadzieb.

11 ORGANIZAČNÉ SMERNICE

Spoločnosť má vytvorených 37 organizačných smerníc, ktoré sú rozdelené podľa toho, čo upravujú. Smernice sú spracovávané v elektronickej podobe a sú manažérom kvality umiestnené v samostatnej zložke firemného servera, ktorá je prístupná každému zamestnancovi pre jeho služobnú potrebu. Výtlačky a výpisy sú realizované vo formáte A4. Za aktuálnosť výtlačku je zodpovedný príslušný pracovník, ktorý ju zhotovil.

Organizačné smernice a pracovné manuály musia byť napísané logicky, byť prehľadné, stručné, ale pri tom musia dopodrobna rozpisovať činnosti, ktoré sú nimi usmerňované. Text musí byť zrozumiteľný a jednoznačne formulovaný tak, aby boli vylúčené akékoľvek rozdielne interpretácie.

Obsah organizačných smerníc spoločnosti:

- Titulná strana
- Záznamy o zmenách
- Kapitoly:
 1. **Účel**- vysvetlené dôvody, prečo bola smernica vytvorená
 2. **Oblasť platnosti**- smerom k jednotlivým útvarom alebo podľa činností, definovanie účinnosti dňom vydania
 3. **Právomoci a zodpovednosti**
 4. **Pojmy, definície, skratky, symboly**- súpis všetkých skratiek, pojmov, definícií vzťahujúcich sa k problematike riešenej smernicou, ich vysvetlenie
 5. **Popis**- detailný popis pravidiel, postupov a vykonávaných činností
 6. **Súvisiaca dokumentácia**- súhrn všetkých súvisiacich dokumentov členený na internú a externú dokumentáciu
 7. **Záznamy o kvalite**- písomné doklady o vykonanej činnosti
 8. **Zmenová služba a archivácia**
 9. **Prílohy**- zoznam číslovaných príloh
 10. **Rozdeľovník**- počet rovnopisov podliehajúcich zmenovej službe a jej rozdelenie

Zásobám sa v spoločnosti nevenuje konkrétne jedna smernica, sú spomínané vo viacerých. Jedna smernica sa napríklad venuje výlučne naftu (od nákupu po predaj a stanovenie ceny), ďalšia sa zaoberá nákupom materiálu a služieb. Pre skladovanie a inventarizáciu sú vytvorené ďalšie dve smernice.

12 ÚČTOVANIE A POHYB ZÁSOB, PREDAJNÁ CENA

Spoločnosť účtuje v sústave podvojného účtovníctva spôsobom A.

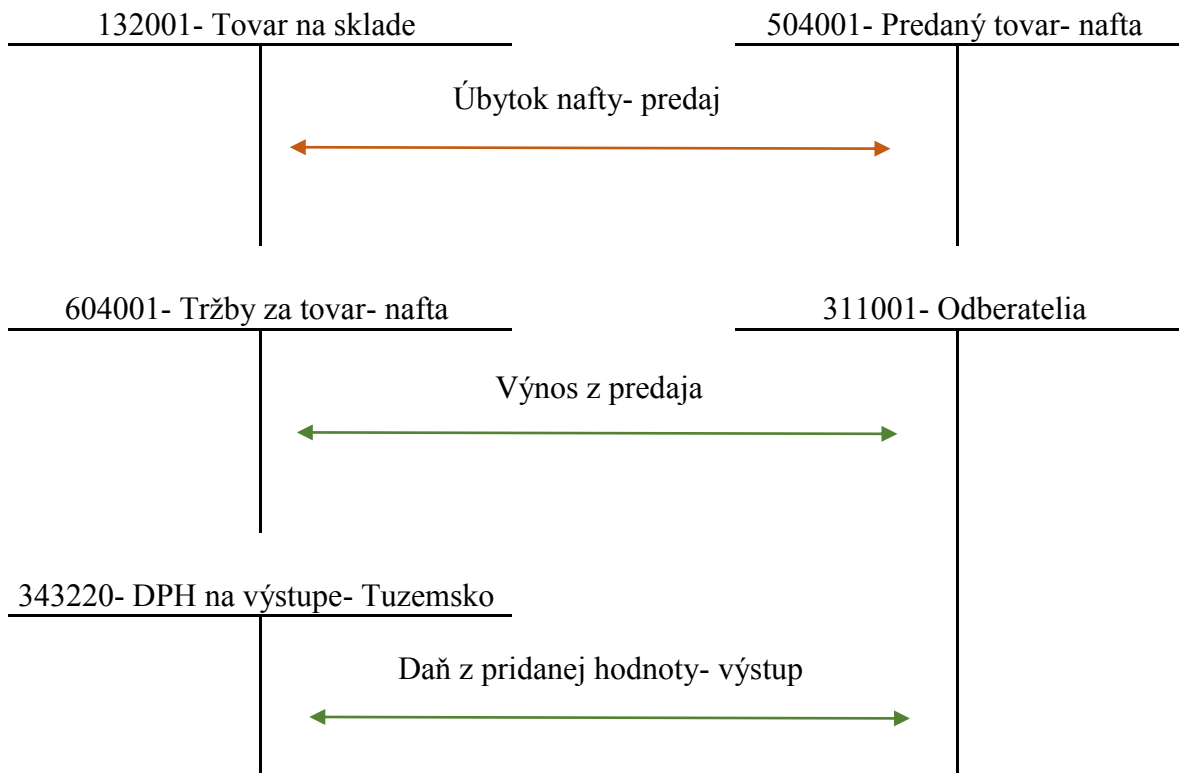
12.1 Výpočet predajnej ceny nafty

Cena nafty sa stanovuje na základe výpočtu, ktorý pozostáva zo súčtu obstarávacej ceny nafty a obchodnej marže. Obchodná marža je rozdielna podľa lokality čerpacej stanice a taktiež podľa dohody s konkrétnym zákazníkom. V obchodnej marži sú zakalkulované prevádzkové náklady (predovšetkým prenájom, energie, mzdy,...), trhovú cenu a primeraný zisk.

12.2 Predaj nafty

Systém predaja nafty jednotlivým zákazníkom spoločnosti prebieha nasledovne:

Na základe zmluvy o poskytovaní služieb sa zadajú všetky potrebné údaje o zákazníkovi a vozidlách do systému v technologickom počítači a taktiež do systému skladového hospodárstva. Zákazníkovi sa vydá potrebný počet bezkontaktných čipových kariet, pomocou ktorých potom tankuje na čerpacej stanici. Po príchode na čerpaciu stanicu priloží čipovú kartu na čítačku kariet a zadá PIN kód. Výdajný stojan automaticky načíta čipovú kartu a potrebné informácie o zákazníkovi. Klient natankuje pohonné hmoty, pričom systém automaticky zaznamenáva všetky údaje o tankovaní (údaje o zákazníkovi, obdobie, dátum a čas tankovania, množstvo natankovanej nafty, jednotkovú a celkovú cenu, meno vodiča a evidenčné číslo vozidla). Uvedené údaje sa prenesú do technologického počítača. Podľa týchto údajov vedúci skladu v dohodnutých pravidelných intervaloch vytlačí z programu zostavu údajov za dané obdobie konkrétneho zákazníka (Príloha III). Na základe tejto zostavy vystaví v skladovom hospodárstve dodací list na odobranú naftu (Príloha IV). Dodací list spolu so zostavou údajov o tankovaní odovzdá do účtárne, kde účtovníčka vystaví pre zákazníka faktúru a zašle mu ju poštou spolu s dodacím listom. Predaj nafty zaúčtuje na MD účtu 504001 Predaný tovar- nafta, proti účtu 132001 Tovar na sklade a v predajniach- Nafta. Zároveň výnos zaúčtuje zápisom na MD napríklad účtu 311001- Odberatelia a stranu Dal ako výnos na účet 604001- Tržby za tovar- Nafta. Daň z pridanej hodnoty na výstupe, ktorá je súčasťou ceny je prednastavená a účtuje sa na stranu MD účtu 311001- Odberatelia a stranu Dal účtu 343220- Daň z pridanej hodnoty na výstupe- tuzemsko 20%.

Obr. 17. Účtovanie predaja nafty (vlastné spracovanie)

12.3 Tvorba cien za predaj náhradných dielov, materiálov, olejov a mazív

Základnými parametrami pri stanovovaní cien za náhradné diely, materiál, oleje a mazivá sú nákupná cena, náklady a primeraný zisk.

Hlavnými parametrami pri tvorbe cien za predaj materiálu sú:

- nákupné ceny náhradných dielov, materiálu, olejov a mazív
- cenniková cena stanovená výrobcami vozidiel (tento bod platí pri originálnych náhradných dieloch)
- prevádzkové náklady
- prepravné náklady
- primeraný zisk
- trhová cena

Na základe uvedených parametrov vedúci skladu nastavuje v skladovom hospodárstve ceny materiálu a iných produktov a tiež ceny olejov a mazív. Obchodnú maržu (primeraný zisk) za predávané náhradné diely a materiál určuje technický riaditeľ. Pri každom druhu sortimentu je rôzna, v priemere je to 20%. Zmeny cien riadi vedúci skladu podľa nákupných cien

a plánovaných finančných výnosov v spolupráci so servisným technikom. Cenníky schvaľuje technický riaditeľ a v prípade potreby sú ich návrhy a zmeny prejednávané na porade vedenia spoločnosti.

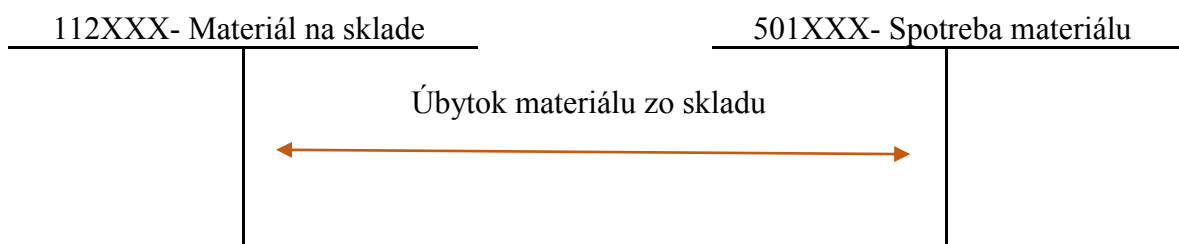
12.4 Výdaj materiálu

Výdaj materiálu k realizácii zákaziek vykoná vedúci skladu v programe HELIOS na základe požiadaviek na výdaj materiálu od dielenského pracovníka. Dielenský pracovník príde do skladu so servisným výkazom, na ktorom je zapísaný materiál, ktorý potrebuje pri oprave. Tento materiál vydá skladník dielenskému pracovníkovi. Po ukončení opravy vytlačí servisný výkaz. Servisný výkaz je vedúcim skladníkom priložený k Protokolu o prevzatí vozidla do opravy, jeho kópia je odovzdaná na schválenie prevádzkovému majstrovi. Po schválení sa odovzdá do účtárne. Podľa položiek zo servisného výkazu sa dodacím listom odpíše materiál zo stavu zásob.

12.5 Spotreba materiálu

Ako som už spomínala, spoločnosť používa spôsob A, a preto účtuje spotrebu materiálu napríklad pri opravách na nákladový účet 501XXX- Spotreba materiálu, ktorý je analyticky rozdelený na všetky druhy materiálu, ktoré spoločnosť eviduje. Súčasne účtovník zaúčtuje zníženie aktívneho účtu 112XXX- Materiál na sklade, ktorý je tiež analyticky členený.

Cena spotrebovaného materiálu potom vstupuje do ceny za opravu vozidiel.

Obr. 18. Účtovanie spotreby materiálu pri opravách (vlastné spracovanie)

13 INVENTARIZÁCIA ZÁSOb

Na zabezpečenie periodických a mimoriadnych inventarizácií podnik zriaďuje komisie, ktoré musia mať predsedu a člena alebo členov. Ciele inventarizácií sú:

- a) preverovanie skutočného stavu položiek
- b) zisťovanie vecnej správnosti zápisov evidencie
- c) určenie zodpovednosti osôb za zverené prostriedky
- d) zisťovanie, či je v spoločnosti zabezpečená riadna údržba, uloženie a ochrana proti odcudzeniu, poškodeniu, znehodnoteniu, a či sa s nimi šetrne zaobchádza
- e) návrhy na vyradenie niektorých zásob

13.1 Fyzická inventúra

V spoločnosti KV servis, a.s. sa fyzická inventúra používa pri všetkých druhoch majetku vedených v účtovníctve a operatívnej evidencii, pri ktorých možno zistiť skutočný stav. Vykonáva sa meraním, vážením, obhliadkou, počítaním, prípadne technickým prepočtom (pri tekutých látkach a voľne uložených materiáloch), ak tomu nebráni miesto, kde sa nachádzajú v čase vykonávania inventúr.

13.2 Dokladová inventúra

Dokladová inventúra sa používa pri majetku v účtovníctve a v operatívnej evidencii, v prípade, že povaha majetku nedovoľuje fyzické zisťovanie a tam, kde by bolo ťažké a neekonomické vykonávať pravidelne fyzickú inventúru (napr. časti odevov používaných pracovníkmi). Spočíva v preverení správnosti stavu príslušného účtu alebo stavu podľa zápisov v operatívnej evidencii na základe dokladov, ktoré overujú jednotlivé položky tvoriace tento stav.

13.3 Materiálové zásoby na sklade a na ceste

Inventúra materiálu a tovaru na sklade sa vykonáva fyzickou inventúrou. Môže sa vykonávať postupne podľa jednotlivých skladov. Materiálové zásoby a tovar, ktoré neboli ku dňu začatia inventúry vybalené sa musia vybaľiť. Iba tak sa dá zistiť ich skutočný stav. Pri materiálových zásobách a tovare v nepoškodených pôvodných obaloch sa môže skutočné množstvo zisťovať podľa označenia na originálnych obaloch, alebo podľa dokladov. Aspoň časť týchto zásob sa však musí náhodne fyzicky preskúmať. Skutočné stavy materiálu a tovaru sa zisťujú

prevažne prepočítaním, premeraním alebo vážením, pričom sa vychádza z jednotiek použitých v účtovníctve spoločnosti. Vedúci skladu vytlačí aktuálnu zostavu stavu materiálu pred vykonaním inventúry v sklade. Zisťovanie skutočného množstva hromadných a voľne uložených materiálov a kvapalných látok v nádržiach sa môže vykonávať technickým prepočtom. Ak boli použité technické prepočty, priložia sa k inventarizačnému zápisu. Ak sa nedá použiť ani technický prepočet, zisťuje sa skutočné množstvo týchto zásob dokladovou inventúrou. Spôsob zisťovania skutočného stavu uvedených zásob musí byť zapísaný v inventarizačnom zápise. Zásoby prichádzajúce do spoločnosti počas inventúry sa preberajú so súhlasom inventarizačnej komisie. Zapisujú sa do samostatných inventúrnych súpisov alebo oddelene na koniec súpisu, čo sa tiež poznamená na príslušné doklady. Chýbajúci materiál v sklade sa dokladuje výdajkami, ktoré sú priložené pri opravárenských protokoloch (platí to pri materiáli, ktorý je práve namontovaný alebo pripravený na montáž). Popri zistení skutočných stavov zásob preverí inventarizačná komisia aj ďalšie skutočnosti, ktoré uvedie s návrhmi opatrení v inventarizačnom zápise. Ide najmä o stav uloženia a zabezpečenia zásob a ich ochrany proti strate, odcudzeniu alebo poškodeniu, príčiny vzniku nadnormatívnych, poškodených alebo znehodnotených zásob a prípady dodatočného vystavenia výdajových alebo príjmových dokladov počas inventúry.

Zásoby, ktoré sú poškodené, prebytočné alebo fyzicky znehodnotené (vrátane znehodnotenia prirodzeným úbytkom) sa v inventúrnych súpisoch označia. Inventúra materiálu a tovaru na ceste sa vykonáva dokladovou inventúrou, t.j. preverením správnosti zostatkov na príslušných účtoch. Pri ochranných pomôckach a častiach odevov pridelených do osobného užívania pracovníkom sa vykoná dokladová inventúra.

13.3.1 Inventarizačné rozdiely

Skutočné stavy majetku zistené inventúrou sa porovnávajú so stavom na útvare, ktorý vedie operatívnu evidenciu. Ak pri tomto porovnaní vzniknú rozdiely, vyčíslia sa v peňažných množstevných jednotkách. Inventarizačné rozdiely sa písomne zachytávajú v inventúrnych súpisoch. Rozdiely medzi skutočným stavom a stavom podľa evidencie môžu mať povahu prebytkov alebo mánk. Za manko sa nedá považovať majetok, ktorý sa dočasne zapožičal alebo dal do opravy, pričom spoločnosť má o tom riadny doklad. Pri zistených rozdieloch musí inventarizačná komisia podrobne preveriť príčiny ich vzniku. Pri zistených mánkach sa musí uviesť v zápise, či sú zavinené alebo nezavinené.

13.4 Inventúra zásob nafty

Mesačná inventúra zásob nafty sa vykonáva na vlastných čerpacích stanicích, ktoré spoločnosť. Inventúra sa vykonáva vždy na konci kalendárneho mesiaca fyzicky. Postup:

1. Viacnásobným meraním sa premeria množstvo pohonných hmôt- motorovej nafty v nádržiach pomocou meracej tyče v cm a nameraná hodnota sa zapíše do zošita na evidenciu inventúr.
2. Namerané hodnoty sa prepočítajú podľa príslušnej kalibračnej tabuľky k nádrži na litre a zapíšu sa do zošita na evidenciu inventúr.
3. Podľa technologického počítača sa v systéme zapíše evidenčné množstvo nafty na sklade.
4. Porovná sa fyzicky namerané množstvo nafty v nádrži s evidenčným množstvom nafty v systéme technologického počítača. V prípade, že vznikne rozdiel medzi fyzicky nameraným a evidenčným stavom nafty, ktorý nie je v dovolenej tolerancii ($\pm 0,5\%$ z celkového mesačného objemu stočenej nafty) sa opakovane vykoná fyzické premeranie stavu zásob. Ak je naďalej rozdiel medzi fyzicky nameraným a evidovaným stavom nafty, informuje zodpovedná osoba o tejto skutočnosti svojho nadriadeného.
5. Po vykonaní mesačnej inventúry osoba, ktorá ju vykonala, vytlačí zostavu stavu zásob zo skladového hospodárstva, kde sú uvedené nasledovné údaje: počiatočný stav, príjem nafty, výdaj nafty, konečný stav,

a porovná ich s nameraným a evidovaným stavom zisteným pri inventúre.

Namerané hodnoty a stavy množstva nafty zistené počas inventúry, prípadne ďalšie potrebné údaje, ktoré sú zaevidované v predpísanom formulári na realizovanie inventúr, nahlási zodpovedná osoba do účtárne, kde sa tieto údaje z dôvodu kontroly porovnajú s množstvom zásob v skladovom hospodárstve.

V spoločnosti KV servis, a.s. sa vo väčšine prípadov vyskytuje len manko do normy, ktorého maximálna povolená výška je stanovená tabuľkovo. Manká do normy vznikajú z dôvodu rozdielných teplôt pri stáčaní nafty (v zime vzniká manko a v lete prebytok). Výhoda mesačnej inventúry je v tom, že spoločnosť má neustále prehľad o stave nafty, ktorý je neodkladne zaevidovaný aj v účtovníctve.

14 ZHODNOTENIE A NÁVRH OPATRENÍ PRE ZLEPŠENIE PROCESOV PRI POHYBE ZÁSOB

Po analýze účtovania zásob bolo zistené, že podnik používa správny spôsob účtovania, a to spôsob A. Pri takom množstve materiálu a tovaru, ktoré sa v spoločnosti eviduje, je dôležité mať prehľad o stave zásob aj počas účtovného obdobia. Spôsob B by preto nebol pre tak veľkú spoločnosť vhodný, pretože by unikol základný zápis medzi faktúrou a účtom obstarania. Firma sleduje pri súpťažiach a tendroch výšku úspory, a práve spôsob B by znemožňoval tento profit pravidelne zisťovať. Napriek tomu by sa metóda B mohla použiť napríklad pri účtovaní kancelárskych potrieb, pretože je jednoduchšia a spoločnosť o nich nepotrebuje mať počas roka stály prehľad.

Analýza organizačných smerníc ukázala, že podnik ich má spracované na veľmi dobrej úrovni, aj keď veľa z nich bude potrebné aktualizovať, hlavne z dôvodu, že po prechode na iný účtovný program nebudú aktuálne. Pri ďalšom vytváraní smerníc by bolo dobré zlúčiť niektoré smernice, ktoré sa venujú zásobám do jednej, kvôli väčšej efektívnosti poskytovaných informácií. Ako príklad uvediem zlúčenie smerníc s názvom „Nákup materiálu a služieb“ a „Skladovanie materiálu“, ktoré by boli prehľadnejšie spojené. Ako negatívum aktuálne používaných smerníc hodnotím to, že v nich nie je presne definované akým spôsobom musí zamestnanec oznámiť nejakú skutočnosť, ktorú je povinný podľa smernice oznámiť svojmu nadriadenému. Ak by to v smerniciach bolo definované, zabránilo by sa možným vznikom dohadov, ktoré nie sú ničím podložené.

Spoločnosť má dostatočne analyticky rozdelené účty, napríklad podľa miesta uskladnenia alebo typov materiálu a tovaru.

Pre zlepšenie procesov v spoločnosti, hlavne prehľadu o príjmoch a vyskladneniach zásob, by spoločnosť mala porozmýšľať nad zmenou evidovania zásob zo skladových kariet na iný spôsob. V dnešnej technologickej dobe by bolo vhodnejšie používať napríklad systém čiarových kódov, vďaka ktorým by sa zjednodušila evidencia skladových zásob. Každá položka by mala k svojmu zápisu v skladovom hospodárstve pridelený čiarový kód, ktorý by sa pri prijatí zásob na sklad alebo vyskladnení načítal a automaticky by sa daná skutočnosť preniesla do systému. Napriek počiatocnej investícii na nákup softvéru na generovanie čiarových kódov, tlačiarňí a skenerov by bolo zavedenie veľkou výhodou. Minimalizovali by sa chyby, ktoré môžu vzniknúť manuálnym zadávaním, zefektívnila by sa práca, príp. by sa znížil počet zamestnancov sklade.

Dodatok k smernici, ktorá popisuje skladovanie materiálu v spoločnosti KV servis, a.s. by mohol vyzerat' takto:

Pri dodaní zásob nového materiálu vedúci skladu alebo skladník vystaví skladový štítok, inak nazývaný čiarový kód. Pokiaľ je už dodanému materiálu vystavený, ďalší nevystavuje. Čiarovými kódmi sú označené hlavne materiály nachádzajúce sa v hlavnom sklade.

V prípade výdaja materiálu potrebného na opravu vozidla dielenský majster vystaví servisný výkaz, ku ktorému je priradený čiarový kód. S takýmto výkazom príde dielenský pracovník do skladu. Vedúci skladu alebo skladník zosníma skenerom kód servisného výkazu a kód dielenského pracovníka z osobnej karty. Následne načíta čiarové kódy a množstvo požadovaného materiálu. Tento materiál vydá dielenskému pracovníkovi. Po ukončení opravy vytlačí dielenský majster servisný výkaz, označí ho ako zrealizovaný a priloží ho k Protokolu o prevzatí vozidla, ktorý odovzdá do účtárne. Na základe ucelených podkladov účtovníčka vystaví faktúru.

Využitie čiarových kódov by bolo vhodné napríklad aj v prípade faktúr, kedy by každá faktúra mala priradený kód, podľa ktorého by sa k nej dali jednoduchšie dohľadať všetky podklady a doklady, ktoré k nej patria.

ZÁVER

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo zhodnotenie spôsobov účtovania zásob, ich obstarávania, evidencie, vyskladnenia a inventarizácie v spoločnosti, ktorá si neželala použiť v práci jej obchodný názov a preto bola nazvaná KV servis, a.s. Spoločnosť sa zaoberá poskytovaním služieb na Slovensku, hlavne opráv motorových vozidiel a predaju pohonných hmôt.

Na základe teoretických poznatkov z prvej časti práce bolo možné zistiť, kde by sa v podniku mohli vyskytovať problémy a v praktickej časti sa na ne zamerať.

Teoretická časť bola napísaná na základe literárnej rešerše. Jej súčasťou boli definície základných pojmov týkajúcich sa zásob, a tiež v nej boli vysvetlené spôsoby oceňovania zásob, účtovania dvomi spôsobmi (A a B), evidencie a inventarizácie. Celá teoretická časť bola písaná v súlade s legislatívnou úpravou oblasti účtovania zásob v Českej republike. V 4. kapitole boli porovnané spôsoby účtovania v Česku a na Slovensku. Posledná časť teórie bola venovaná interným smerniciam.

V praktickej časti bolo zistené, že spoločnosť má na sklade malé množstvo zásob v porovnaní s ostatnými zložkami obežných aktív. Je to hlavne z dôvodu poskytovania služieb prepojeným účtovným jednotkám. Malé množstvo zásob na sklade je aj preto, lebo väčšinu súčiastok použitých pre opravy objednáva na základe aktuálnej potreby.

Podnik oceňuje nakúpené zásoby obstarávacou cenou a touto cenou spolu s primeraným ziskom oceňuje zásoby pri vyskladnení.

Analýzou bolo zistené, že spoločnosť účtuje spôsobom A, ktorý je pre ňu najvýhodnejší, pretože má celé účtovné obdobie presný prehľad o množstve zásob na sklade.

Výsledkom analýzy boli zistené kritické miesta a návrh opatrení pre zlepšenie procesov pri pohybe zásob v podniku.

Informácie použité pre analýzu boli z účtovnej závierky za rok 2016, organizačných smerníc spoločnosti, ale najmä z osobného rozhovoru s účtovníkmi a pracovníkmi skladu.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- BAKKER, Erwin, T V BALASUBRAMANIAN, Asif CHAUDHRY, et al., 2017. *Wiley 2017: interpretation and application of IFRS standards*. Hoboken: Wiley, 1010 s. ISBN 978-119-34022-5.
- DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2017. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. aktualizované a přepracované vydání. Brno: BizBooks, 368 s. ISBN 978-80-265-0692-8.
- CHALUPA, Rostislav, Jiří KADLEC, Jana PILÁTOVÁ, et al., 2017. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2017*. 15. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 448 s. ISBN 978-80-7554-068-3.
- KOVALÍKOVÁ, Hana, 2017. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. 13. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 440 s. ISBN 978-80-755-4074-4.
- LÁTEČKOVÁ, Anna, Iveta KOŠOVSKÁ a Emília ŠKORECOVÁ, 2016. *Účtovnictvo podnikatel'ov*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 228 s. ISBN 978-80-552-1549-5.
- LOUŠA, František, 2012. *Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním*. 4., aktualizované vydání. Praha: Grada, 180 s. ISBN 978-80-247-4115-4.
- MRKOSOVÁ, Jitka, 2017. *Účetnictví 2017: učebnice pro SŠ a VOŠ*. Brno: Edika, 312 s. ISBN 978-80-266-1073-1.
- MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ, 2016. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada, 207 s. ISBN 978-80-247-5806-0.
- RYNEŠ, Petr, 2017. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2017*. 17. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4.
- SEDLÁČEK, Jaroslav a kol., 2017. *Finanční účetnictví: postupy účtování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 239 s. ISBN 978-80-7380-644-6.
- SCHIFFER, Vladimír, 2010. *Správně vedené účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 280 s. ISBN 978-80-7357-575-5.
- SKÁLOVÁ, Jana a kol., 2017. *Podvojně účetnictví*. Praha: Grada, 192 s. ISBN 978-80-271-0423-9.
- STROUHAL, Jiří a kol., 2017. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2017*. 14. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 528 s. ISBN 978-80-7552-518-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava, 2018. *Inventarizace: praktický průvodce*. 8. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 480 s. ISBN 978-80-7554-124-6.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2016. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 284 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

VYHLÁŠKA č. 500/2002 Sb. ze dne 6. listopadu 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>

ZÁKON č. 563/1991 Sb. ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

ČR	Česká republika
D	Dal
Dod.	Dodávateľia
DPH	Daň z pridanej hodnoty
KS	Konečný stav
Mat.	Materiál
MD	Má dať
N	Náklady
PS	Počiatočný stav
V	Výnosy

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Prevádzkový cyklus (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 73)..</i>	15
<i>Obr. 2. Zobrazenie účtovania nákupu materiálu (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 80).....</i>	23
<i>Obr. 3. Účtovanie aktivácie mat. (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 46).</i>	24
<i>Obr. 4. Účtovanie materiálu spôsobom B (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 84)</i>	25
<i>Obr. 5. Účtovanie materiálu a tovaru na ceste (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 58)</i>	26
<i>Obr. 6. Účtovanie nevyfakturovaných dodávok zásob (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 59).....</i>	26
<i>Obr. 7. Účtovanie zásob vlastnej výroby spôsobom A (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 82).....</i>	27
<i>Obr. 8. Účtovanie zásob vlastnej výroby spôsobom B (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 58).....</i>	27
<i>Obr. 9. Účtovanie opravných položiek (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 60).....</i>	28
<i>Obr. 10. Účtovanie predaja zásob spôsobom A (vlastné spracovanie podľa Sedláček a kol., 2017, s. 56)</i>	29
<i>Obr. 11. Účtovanie zmeny stavu zásob vlastnej výroby na Slovensku (vlastné spracovanie podľa Látečková, Košovská a Škorecová, 2016, s. 97).....</i>	30
<i>Obr. 12. Účtovanie zmeny stavu zásob v ČR (vlastné spracovanie podľa Šteker a Otrusinová, 2016, s. 82)</i>	30
<i>Obr. 13. Percentuálne zloženie obežného majetku (vlastné spracovanie podľa súvahy spoločnosti za rok 2016).....</i>	36
<i>Obr. 14. Zásoby v súvahe spoločnosti KV servis, a.s. (súvaha spoločnosti za rok 2016).....</i>	36
<i>Obr. 15. Účtovanie opravných položiek v spoločnosti KV servis, a.s. (vlastné spracovanie)</i>	38
<i>Obr. 16. Účtovanie nákupu materiálu na faktúru v spoločnosti KV servis, a.s. (vlastné spracovanie)</i>	41
<i>Obr. 17. Účtovanie predaja nafty (vlastné spracovanie)</i>	46
<i>Obr. 18. Účtovanie spotreby materiálu pri opravách (vlastné spracovanie)</i>	47

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1. Účtovné skupiny (vlastné spracovanie podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb.)</i>16
<i>Tab. 2. Zobrazenie zásob v aktívach (vlastné spracovanie podľa Vyhlášky č. 500/2002 Sb.)</i>17

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha P I: Príjemka- dodávateľská faktúra

Príloha P II: Výdajka

Príloha P III: Zostava z technologického počítača

Príloha P IV: Dodací list

PRÍLOHA P I: PRÍJEMKA- DODÁVATEĽSKÁ FAKTÚRA

PRÍJEMKA					
<u>Odberateľ :</u>			Rada dokladu : 011		
IČ DPH : IČO : DIČ :			Číslo dokladu : 000528		
Zapísaná v OR vedeným OS v oddiel Sa, vložka číslo			Sklad : 540.70		
			Objednávka :		
			Zákazka :		
			Popis dodávky :		
			Spôsob dopravy :		
<u>Miesto určenia :</u>			<u>Dodávateľ :</u>		
Dátum prípadu :			IČ DPH :		
Dátum naskladnenia :			IČO :		
Dodávateľská faktúra :			DIČ :		
riadok	Označenie	Popis dodávky	Jednotková cena	Množstvo MJ	Cena celkom
<u>Položky dokladu</u>					
1	001 1311131000000	NAFTA MOTOROVA EN 590	0,81	32 033,00 L	26 056,28
				32 033,00	26 056,28
Celkom EUR					26 056,28

PRÍLOHA P II: VÝDAJKA

Účet met.		Odbor	Po- ložka	Druh materiálu		Pomenovanie	Merná Jedn.	Množstvo			P. p. cena v €	
								žiadané	vydané	za jednotku	celkom	
23-24	25	26-28	29-30	31-40				64-70	74-80	82-90		
		1			Stankovacia	ks	1					
		2			Podložky TMC	ks	2					
		3										
		4										

Schválil: *[Signature]* Prijal: *Julijan* Odovzdal: *[Signature]* Kontr. číslo: *[Signature]* Zaúčtoval: *[Signature]*
 MTZ-008-M J + K

PRÍLOHA P III: ZOSTAVA Z TECHNOLOGICKÉHO POČÍTAČA

Vytištěno dne:

VÝDEJ za období od 01.03.2016 0:00:01 - 31.03.2016 23:59:59
v prodejních cenách bez DPH !!! Informativní údaje ve sloupku "Celkem" !!!

Datum	Čas	Množství	Jed.cena bez DPH	Celkem bez DPH	Os. číslo	SPZ	DZVV1	DZVV2	Strana: 1
Firma:				1 Nafta motorová					
01.03.2016	14:45:10	51,84l	0,748	38,78				Boxer Peugeot	
01.03.2016	22:38:19	43,49l	0,748	32,53				VW Polo	
02.03.2016	12:56:10	30,66l	0,748	22,93				Citroen Jumper	
02.03.2016	16:27:59	63,99l	0,748	47,86				VW Passat	
04.03.2016	13:27:51	52,56l	0,748	39,31				Boxer Peugeot	
05.03.2016	09:41:15	54,36l	0,760	41,31				VW Passat	
07.03.2016	15:49:38	43,60l	0,760	33,14				Citroen Jumper	
08.03.2016	15:19:03	54,33l	0,760	41,29				Boxer Peugeot	
09.03.2016	16:13:49	66,64l	0,760	50,65				VW Passat	
10.03.2016	15:04:07	49,80l	0,760	37,85				Boxer Peugeot	
14.03.2016	12:27:51	67,04l	0,781	52,36				Citroen Jumper	
15.03.2016	14:30:24	67,89l	0,781	53,02				Boxer Peugeot	
16.03.2016	11:36:01	75,04l	0,781	58,61				VW Polo	
17.03.2016	14:28:38	63,01l	0,781	49,21				Citroen Jumper	
18.03.2016	14:21:21	46,86l	0,781	36,60				VW Polo	
21.03.2016	07:25:14	90,00l	0,798	71,82				Citroen Jumper	
22.03.2016	16:47:18	67,24l	0,798	53,66				Citroen Jumper	
23.03.2016	15:54:07	77,02l	0,798	61,46				Citroen Jumper	
27.03.2016	17:31:38	71,43l	0,798	57,00				VW Polo	
29.03.2016	13:22:37	60,54l	0,798	48,31				Citroen Jumper	
29.03.2016	18:39:21	66,08l	0,798	52,73				Citroen Jumper	
31.03.2016	09:04:31	29,94l	0,798	23,89				Boxer Peugeot	
Za materiál:		1 293,36l						1 Nafta motorová	
Za firmu:		1 293,36l							

PRÍLOHA P IV: DODACÍ LIST

DODACÍ LIST										
<u>Dodávateľ :</u>					Rada dokladov : 040					
IČ DPH : . IČO : DIČ :					Číslo dokladu : 000266					
Zapísaná v OR vedeným OS v , oddiel Sa, vložka číslo					Sklad : 540.70					
Telefon :					Objednávka :					
Fax :					Zákazka :					
E-mail :					Popis dodávky :					
<u>Miesto určenia :</u>					<u>Odberateľ :</u>					
Dátum prípadu :					IČ DPH :					
Dátum vyskladnenia :					IČO :					
					DIČ :					
riadok č.	Označenie	Množstvo	Popis dodávky MJ	J. cena bez DPH	C. cena bez DPH	Zľava %	Úprava ceny +/- %	Celkom bez DPH po zľave	DPH %	Celkom s DPH po zľave
<u>Položky dokladu</u>										
1	001 131131000000		NAFTA MOTOROVA							
		1 293,36	L	0,78	1 004,33			1 004,33	20	1 205,20
		1 293,36			1 004,33			1 004,33		1 205,20

Celkom EUR	1 205,20
-------------------	-----------------